

Наша Спілка

#2(4)'2009

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Тема випуску:

Захист професійних
прав адвокатів

Шановні читачі,

З нагоди 20-річчя Спілки адвокатів України і до відзначення цієї події протягом 2009–2010 років реалізовуватиметься широка програма заходів.

Зокрема, проводитиметься професійний конкурс «Адвокатура-2009» та конкурс на краще видання про адвокатуру та адвокатську діяльність.

Конкурс триватиме до 15 грудня 2009 року. Вручення Дипломів переможцям – під час урочистостей, присвячених Дню адвокатури.

З умовами конкурсу можна ознайомитись на сайті САУ (www.cau.org.ua).

Також запрошуємо надавати історичні матеріали, документи про адвокатуру, життя та діяльність відомих адвокатів до Музею історії адвокатури Академії адвокатури України.

Правління САУ

ВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ССВЕ

Президенту Спілки адвокатів України
Т.В. Варфоломеєвій

Високошановна пані Президент!

Дозвольте надіслати щирі вітання Спілці адвокатів України з нагоди національного Дня адвокатури – 19 грудня 2009 року.

Рада асоціацій адвокатів і правових товариств Європи (ССВЕ) представляє близько одного мільйона європейських адвокатів через асоціації адвокатів і правові товариства з тридцяти однієї країни, які є її повними членами, та з одинадцяти країн, відповідно, які є асоційованими та спостережними членами. Спілка адвокатів України вже протягом кількох років є спостережним членом ССВЕ.

Я також хотіла б побажати Вам успіхів з нагоди 10-ї річниці прийняття Правил етики для адвокатів України в жовтні 1999 року. ССВЕ надає належне праці Спілки адвокатів України по підготовці та впровадженню правил. Я би хотіла особливо підкреслити важливу роль, яку Правила адвокатської етики відіграють у членстві Спілки адвокатів України в ССВЕ, через їх беззаперечну відповідність принципам, закріпленим в Кодексі поведінки ССВЕ.

ССВЕ підтримує послідовні зусилля Спілки адвокатів України у створенні єдиної професійної асоціації адвокатів і визнає її величезну важливість у захисті професійних прав адвокатів. Наскільки мені відомо, різні проекти Закону «Про адвокатуру», подані до Верховної Ради України, все ще не були схвалені після усіх цих років триваючих дискусій, і що Україна, таким чином, досі не має єдиної асоціації адвокатів, котра представляла б всіх адвокатів країни. ССВЕ висловлює сподівання, що після президентських виборів в січні 2010 року належний закон із зазначеного предмета буде прийнято. ССВЕ всіляко підтримує створення єдиної та незалежної асоціації адвокатів для забезпечення належного відправлення правосуддя й забезпечення верховенства права – двох засадничих підвалин демократичного суспільства.

ССВЕ запевнює Вас у своїй незмінній готовності та бажанні продовжувати підтримувати Вас та допомагати у цьому процесі. Я бажаю Вам великих успіхів у Ваших звитягах і вітаю Вас з нагоди цих важливих урочистостей.

Щиро Ваша,

Анне Біргітт Гаммельйорд

Брюссель, 16 грудня 2009 р.

2(4)
2009

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗМІСТ ВИПУСКУ:

2 Регіональні відділення Спілки адвокатів

Коротка інформація

8 Професійні права адвокатів під загрозою

Тема номеру. Тека матеріалів щодо ескалації порушень прав адвокатів та діяльність САУ з протидії цій тенденції

20 Хроніка САУ

Основні події у травні — грудні

28 Міжнародні зв'язки САУ

Стисло — про основне

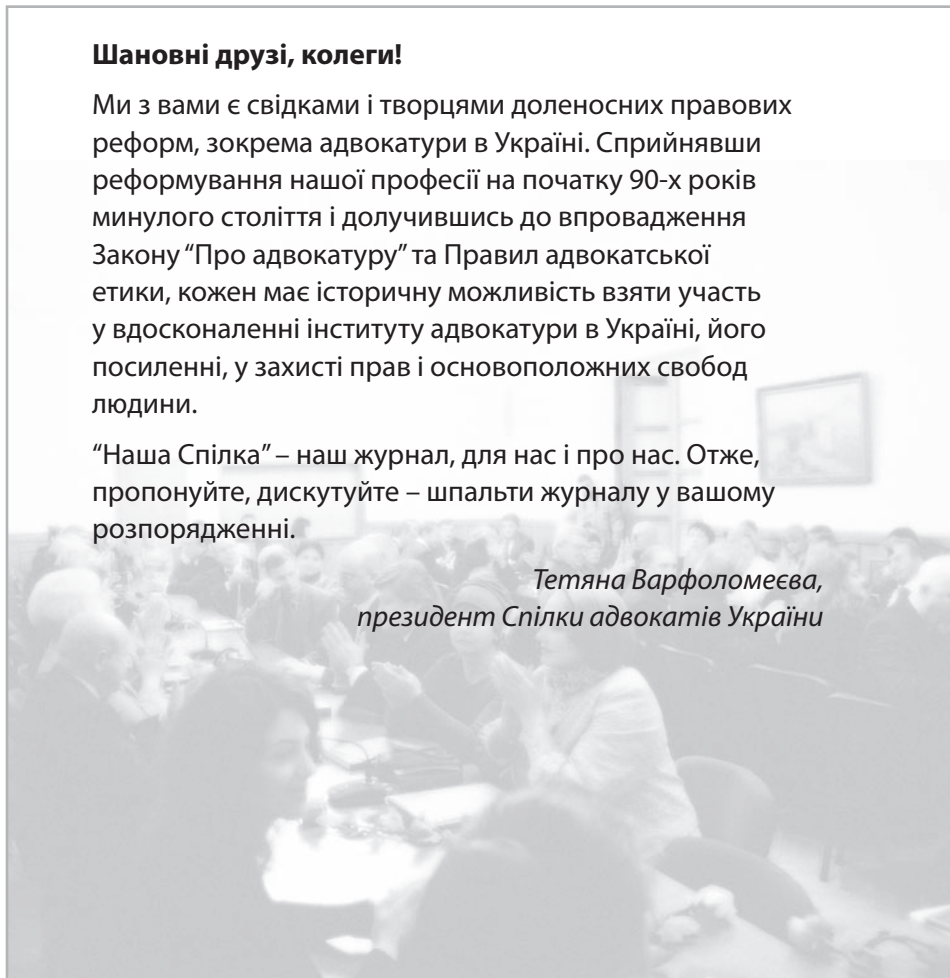
32 Резолюція Першого всеукраїнського конгресу жінок- адвокатів

Шановні друзі, колеги!

Ми з вами є свідками і творцями доленосних правових реформ, зокрема адвокатури в Україні. Сприймавши реформування нашої професії на початку 90-х років минулого століття і долучившись до впровадження Закону "Про адвокатуру" та Правил адвокатської етики, кожен має історичну можливість взяти участь у вдосконаленні інституту адвокатури в Україні, його посиленні, у захисті прав і основоположних свобод людини.

"Наша Спілка" – наш журнал, для нас і про нас. Отже, пропонуйте, дискутуйте – шпальти журналу у вашому розпорядженні.

*Тетяна Варфоломеева,
президент Спілки адвокатів України*

Засновник і видавець:
Спілка адвокатів України
Видається з 2007 року
Розповсюджується безкоштовно

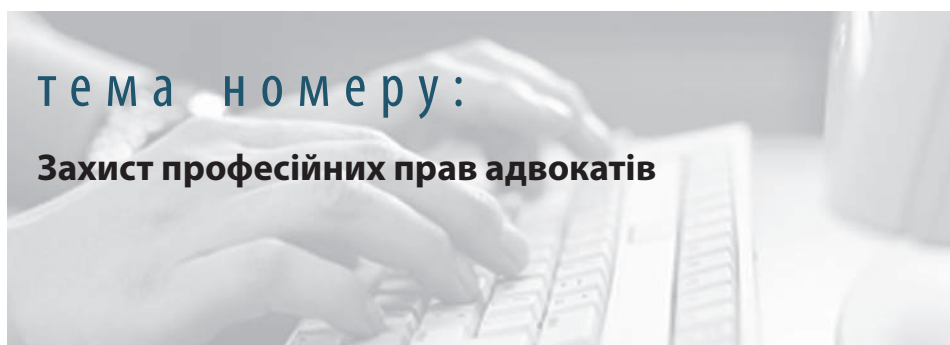
НАША СПІЛКА

Відповідальний за випуск:
Т.Варфоломеева
Над випуском працювали:
С.Гончаренко
І.Стахова
Адреса редакції:
Київ, В.Васильківська, 23-Б.

Фото на обкладинці: flickr.com,
за ліцензією Creative Commons

Використання матеріалів цього випуску дозволяється
за умови явного посилання на джерело.

тема номеру:
Захист професійних прав адвокатів

Регіональні відділення Спілки

Кіровоградське відділення

Одним з перших в листопаді 1990 р. було сформовано Кіровоградське відділення (тоді головою став Галушко Ю.Я.).

Кіровоградське відділення САУ разом з колегією адвокатів та Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури видає інформаційний бюлетень. На базі відділення неодноразово проводилися навчальні семінари за сприяння Академії адвокатури України.

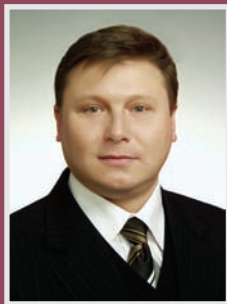
ПІЛЬГУЙ
МИКОЛА
ОЛЕКСІЙОВИЧ

Народився 3 січня
1952 року.

Юридична освіта:
у 1979 році закін-
чив юридичний
факультет Мос-

ковського державного університету ім. Ломоносова. Юридичний стаж: Працював прокурором цивільно-судового відділу прокуратури Московської області. З 1982 року по 1987 рік – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність. З 1987 року по 1991 рік – суддя, голова Ленінського районного суду м. Кіровограда. З 1991 року по 01.07.2007 р. – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність. З 01.07.2007 р. – засновник та керівник адвокатського об'єднання «Адвокатська фірма «Волосян Пільгуй і партнери».

Голова Кіровоградського відділення Спілки адвокатів України, голова атестаційної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Кіровоградської області, головний редактор «Бюлетеня адвокатури Кіровоградщини».

МАЛЮТА
РОМАН
ВАЛЕНТИНОВИЧ

Народився 29 бе-
резня 1975 року.

Юридична освіта:
у 2003 році за-
кінчив Харківську

юридичну академію ім. Ярослава Мудрого за спеціальністю «Правознавство», отримав кваліфікацію – юрист.

З 17.02.2003 р. – адвокат, член регіонального відділення САУ. З 19.12.2006 р. – засновник та керівник адвокатського об'єднання «Адвокатська фірма «Легітас».

Заступник голови регіонального відділення Спілки адвокатів України в Кіровоградській області, член дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області, член Ради регіонального відділення Спілки адвокатів України в Кіровоградській області, член редакційної колегії «Бюлетеня адвокатури Кіровоградщини».

БЕЗСМОЛА
ОЛЬГА
ВАЛЕНТИНІВ-
НА

Народилася 3
травня 1974 року.

Юридична освіта:
у 1996 році закін-
чила юридичний

факультет Одеського державного університету ім. Мечникова.

Юридичний стаж: з 1996 року по 1997 рік – помічник судді Кіровського районного суду м. Кіровограда, з 1998 року – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність.

Секретар Кіровоградського відділення Спілки адвокатів України, член редакційної колегії «Бюлетеня адвокатури Кіровоградщини».

ВОЛОСЯН
ОЛЕКСАНДР
ІВАНОВИЧ

Народився 8 березня 1962 року.

Юридична освіта: у 1989 році закінчив Харківський юридичний

інститут.

Юридичний стаж: з 01.08.1989 р. по 01.02.1993 р. – юрисконсульт управління капітального будівництва Кіровоградського міськвиконкому; з 01.02.1993 р. – члени Кіровоградської обласної колегії адвокатів; з 01.06.1995 р. по 01.07.2007 р. – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність; з 01.07.2007 р. – засновник та керівник адвокатського об'єднання «Адвокатська фірма «Волосян Пільгуй і партнери»».

Член атестаційної палати КДКА Кіровоградської області, член Ради регіонального відділення Спілки адвокатів України в Кіровоградській області, член редакційної колегії «Бюлетеня адвокатури Кіровоградщини».

БУРЯК
ВОЛОДИМИР
ВАСИЛЬОВИЧ

Дата народження: 8 вересня 1971 року.

Юридична освіта: у 2001 році закінчив юридичний

факультет Київського інституту внутрішніх справ.

Юридичний стаж: з 2000 року по 2007 рік – викладач та старшого викладача кафедри цивільно-правових дисциплін Кіровоградського інституту економіки і права, за сумісництвом – викладача Кіровоградського відділення кафедри адміністративного права Київського національного університету внутрішніх справ; з 21.11.2005 року – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність, член регіонального відділення САУ. З 2007 року – керівник громадської організації «Кіровоградська міська колегія адвокатів».

Член Ради регіонального відділення Спілки адвокатів України в Кіровоградській області.

ПУШКАРЬОВ
ДМИТРО
ЄВГЕНОВИЧ

Дата народження: 16 серпня 1978 року.

Юридична освіта: у 2004 році закінчив Київський

інститут Міністерства внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство», отримав кваліфікацію – юрист

Юридичний стаж: з 20.08.2002 р. по 03.02.2003 р. – юрисконсульт юридичного відділу ЗАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА»»; з 03.02.2003 р. по 05.04.2006 р. – старший юрисконсульт юридичного відділу ЗАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА»»; з 21.11.2005 р. – адвокат, індивідуальна адвокатська діяльність, член регіонального відділення САУ.

З 19.12.2006 р. – засновник адвокатського об'єднання «Адвокатська фірма «Легітас»», член Ради регіонального відділення Спілки адвокатів України в Кіровоградській області.

Тернопільське відділення

Голова відділення – СЕМЕНЕНКО
ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА (на фото)

Заступник голови – ГРОДА ПЕТРО
ПАВЛОВИЧ, Заслужений юрист України

Одним з перших – в листопаді 1990 р. – було сформовано Тернопільське обласне відділення, яке тоді очолив В.О. Кусков.

У жовтні 2006 р. головою відділення була обрана Л.М. Семененко, яка дуже відповідально поставилася до організаційних питань. Делегація Тернопільських адвокатів взяла участь у VI звітновибірному з'їзді й мала приємну нагоду познайомитися з колегами з усіх куточків України.

На екскурсії до монастиря, інтереси якого представляла в суді Л.Семененко.

У відділенні проводиться велика і корисна робота у різних напрямках: з підвищення кваліфікації, обміну досвідом з іноземними колегами, відвідування історичних пам'яток тощо.

Члени Тернопільського відділення

Почесними дипломами САУ у 2009 році нагороджені члени Тернопільського відділення: Твердохліб Володимир Данилович, Струзик Михайло Михайлович, Семенюк Юрій Васильович, Пшик Василь Михайлович, Кудінов Валерій Вікторович, Душак Василь Мар'янович, Грода Петро Павлович, Бакалець Ігор Гнатович, Яблонівський Зіновій Михайлович.

Заступнику голови відділення Гроді Петру Павловичу, голові адвокатського об'єднання «Тернопільська адвокатська контора №1» у 2009 році Указом Президента України присвоєно Почесне звання Заслужений юрист України.

З часу заснування Спілки проводить велику за обсягом роботу Т.В. Тиханська, член Правління і Ради САУ, Заслужений юрист України. Тетяна Василівна – керівник Школи адвокатської підготовки Інституту підвищення кваліфікації Академії адвокатури України.

Чернівецьке відділення

У Чернівцях — одне з найпотужніших відділень Спілки. Його голова АЛЛА ОЛЕГІВНА ЄЗЕРСЬКА, Заслужений юрист України, заступник голови Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури, починаючи з заснування Спілки у 1990 р., плідно працює, щоби адвокати, в тому числі й члени САУ, відчували професійний комфорт, користувалися сучасними технічними можливостями підвищення адвокатської майстерності.

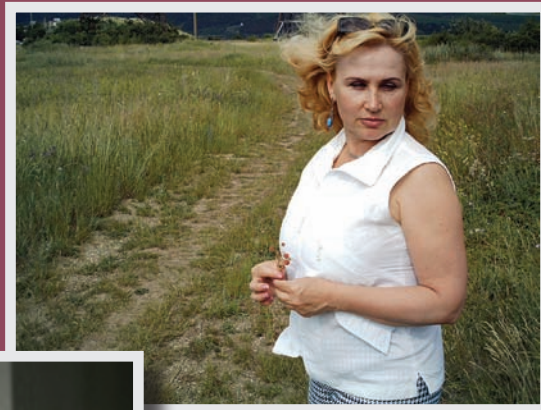
Дипломами САУ до Дня адвокатури нагороджені: Крамар Ірина Іванівна, Веселий Володимир Сергійович, Єзерська Алла Олегівна, Ставчанський Валентин Степанович

Голова відділення А.О. Єзерська з колегами біля пам'ятника Тарасу Шевченку на території посольства України у Грецькій Республіці

Кримське відділення

Член САУ Марина Аскольдівна Павлова, Заслужений юрист України, голова КДКА АР Крим, член ВККА.

Голова відділення – КАНЧІ ОЛЕНА АНДРІЇВНА, Заслужений юрист України, член Ради САУ

Зубарев Володимир Володимирович – віце-президент САУ, голова колегії адвокатів АР Крим, Заслужений юрист України

Вінницьке відділення

Удовицька Таміла Олексіївна

Воронцова Ольга Валентинівна

Габрук Микола Антонович

Голова відділення – УДОВИЦЬКА
ТАМІЛА ОЛЕКСІЇВНА, член
Вінницької обласної колегії адвокатів,
член КДКА

Заступники голови – ВОРОНЦОВА
ОЛЬГА ВАЛЕНТИНІВНА, член Ві-
нницької обласної колегії адвокатів, член
КДКА, та ГАБРУК МИКОЛА АНТО-
НОВИЧ, голова КДКА.

Вінницьке відділення Спілки адвокатів
створене у 1991 році. Головою тоді став
В.М. Хіміч, який у 1990 р. увійшов до
першого складу Правління САУ, обраного
Установчим З'їздом Спілки.

До ініціативної групи зі створення Спілки
адвокатів України (1989) увійшов голова
президії колегії адвокатів Рубаник.

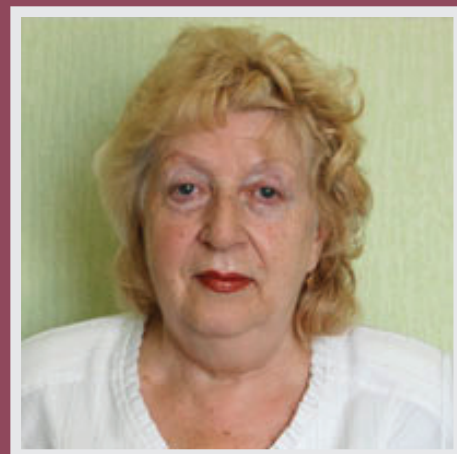
Від Вінниччини протягом тривалого часу
членом Правління САУ був В. Мультян,
генератор цікавих ідей, відомий адвокат,
Заслужений юрист України, член Вищої
кваліфікаційної комісії адвокатури. Він до-
клав чимало зусиль до висування Спілкою
законодавчих ініціатив, розробки мето-
дичних питань, організації навчальних
семінарів. Нещодавно Указом Президента
України В.Мультян нагороджений орде-
ном «За заслуги III ступеня». Значну ро-
боту у відділенні проводила О.Терещенко,
яка довгий час очолювала відділення
Спілки. Вона неодноразово обиралася го-
ловою колегії адвокатів і головою КДКА,
активно займалася захистом професійних
прав та інтересів адвокатів.

Теперішня голова відділення, член Ради
Спілки адвокатів України Удовицька
Таміла Олексіївна продовжує відстою-
вати принципи адвокатської професії,
бере участь у заходах Спілки, зокрема у
засіданні Київського адвокатського клубу
з обговорення проблем захисту прав
людини та вдосконалення законодавства
про адвокатуру.

Вінницькі адвокати – постійні учасники
навчальних дистанційних відео-семінарів,
котрі систематично проводять Спілка
адвокатів України та Академія адвокатури
України.

Владлен Мультян в одному з інтерв'ю
підкреслив: "...именно отделения Со-
юза на местах играют огромную роль в
объединении адвокатов, в их представи-
тельстве перед innymi органами и органи-
зациями, защите их интересов и отстаива-
нии адвокатских гарантий... Адвокатура в
будущем — это единая организация путем
создания Национальной Палаты Адвока-
тов."

Терещенко Ольга Василівна – член КДКА,
голова Президії адвокатського об'єднання
«Вінницька обласна колегія адвокатів».
Багато років очолювала Вінницьке облас-
не відділення САУ

Адвокати Вінницького відділення САУ
неодноразово нагороджувалися відзнака-
ми Спілки адвокатів України. Нагородже-
ні Дипломами САУ у 2009 році: Хомен-
чук Кароліна Леонтівна, Терещенко
Ольга Василівна, Габрук Микола Антоно-
вич, Лаврова Людмила Іванівна, Романюк
Людмила Михайлівна.

Житомирське відділення

На Житомирщині багато років цементував відділення Спілки адвокатів Микола Васинчук. Декілька останніх років естафету прийняв БІВАЛЬКЕВИЧ ВІТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ, член Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури

Голова Житомирського відділення САУ, голова КДКА, член ВККА Бівалькевич В.П. (зліва) з колегами з різних регіонів України – учасниками Круглого столу «Аналіз законопроектів про адвокатуру», Одеса, травень 2009 р.

Член Ради САУ від Житомирського відділення Валентина Володимирівна Богданович (третя зліва) – учасниця щорічних адвокатських заходів в Одесі «Адвокатські дискусії» з колегами із інших регіонів України та з Росії.

Шановні колеги! Знайомство з відділеннями САУ, їх діяльністю, доробками, буднями та святами буде продовжено у наступних випусках «НС». Рубрика «У регіональних відділеннях Спілки» буде відтепер постійною. Запрошуємо надсилати матеріали, фото..

Відділення Спілки адвокатів України

Основою Спілки є регіональні відділення Спілки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, що об'єднують індивідуальних і колективних членів, є юридичною особою, які:

- а) реалізують цілі і завдання Спілки;
  - б) беруть участь у статутній діяльності Спілки;
  - в) приймають у члени Спілки, відраховують та виключають із неї;
  - г) висувають делегатів на З'їзд та до різних керівних органів Спілки, а також обирають представників у кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури;
  - д) вносять пропозиції про представлення своїх членів до державних нагород, почесних звань, рекомендують їх для поїздок по країні і за кордон для вивчення правового досвіду, вносять пропозиції з інших питань, пов'язаних із статутною діяльністю Спілки;
  - е) заохочують членів Спілки шляхом матеріального та морального стимулювання;
  - є) забезпечують своєчасний збір і перерахування членських внесків на рахунок Спілки.
- 5.2. Відділення Спілки діє на підставі Положення про регіональне відділення САУ, яке приймається загальними зборами членів відділення відповідно до Примірного положення і затверджується Правлінням Спілки

*(Ст. 5.1 - 5.2 Статуту
Всеукраїнської громадської
організації
"Спілка адвокатів України")*

Увага!

«Останнім часом у різних регіонах України почастишали випадки брутального порушення професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності...»

Спілка адвокатів із дня свого заснування в 1990 році одним з головних напрямів своєї діяльності вважає захист професійних прав адвокатів і, як відомо, робить це принципово і результативно в межах спеціальної програми «Захист професійних і соціальних прав адвокатів». Більше дев'ятнадцяти років САУ захищає адвокатів, коли вони піддаються переслідуванням, побиттю, тортурам, коли проводяться обшуки приміщень, де вони працюють або проживають, коли незаконно прослуховуються їх розмови, вилучаються документи та інформація на технічних носіях, коли адвокатів виселяють з приміщень, де вони здійснюють свою професію, коли до адвокатів допускаються грубе поводження, погрози, провокації, порушення їх професійних прав та гарантій адвокатської діяльності тощо.

Президент Спілки вийшла з ініціативою створення Всеукраїнської ради з захисту професійних прав адвокатів як постійнодіючого структурного підрозділу САУ

Професій під

Свого часу Спілка адвокатів України ініціювала і добилася встановлення кримінальної відповідальності за втручання у професійну діяльність адвоката, однак безкарність тих, хто порушує закон, продовжується донині. Можна навести останній приголомшуючий випадок із адвокатом Тетяною Левчук, зухвалий напад на котру не вдовзі після подій на Хмельниччині, де правоохоронці знущалися над адвокатом Дем'яновим І.Ю. при виконанні ним професійної діяльності, потряс адвокатську спільноту. Оскільки є достатньо підстав вважати, що жорстоке побиття Т.Левчук пов'язане з її професійною діяльністю, Спілка адвокатів України знову звернулася до Президента України, Прем'єр-Міністра, Голови Верховної Ради України, народних депутатів, Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини з вимогою термінового прийняття заходів для притягнення до кримінальної відповідальності осіб, котрі посягають на життя і здоров'я адвокатів, порушують гарантії адвокатської діяльності.

Дивно здається ситуація, коли в діях невстановленого нападника угадали в Корольовському РВ УМВС в Житомирській області 7 грудня 2009 р. ознаки злочину, передбаченого ч.1 ст.296 КК, тобто хуліганство, 17 грудня 2009 р. у листі УМВС в Житомирській області до САУ йшлося, що «як показало вивчення матеріалів справи в УМВС, в діянні невідомої особи вбачаються ознаки злочину, передбаченого ст. 398 КК України», а вже 12 січня 2010 р. департамент карного розшуку МВС України на звернення Спілки адвокатів стверджував, що прокуратура Корольовського району м. Житомира не встановила приводів і підстав для порушення кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого ч.2 ст.398 КК. Причому, якщо у листі УМВС в Житомирській області йдеться про незгоду потерпілої Левчук Т.В. з кваліфікацією вчиненого діяння за ч.1 статті 296 КК, то у листі МВС від 12 січня 2010 р. стверджується, що вона погодилася з кваліфікацією вчиненого віднос-

ні права адвокатів загрозою

но неї злочину за ознаками хуліганства. Зрозуміло, Тетяна Василівна Левчук повідомила САУ, що саме наполягає на тому, що побиття її під дверима її квартири та інші обставини дають підстави стверджувати, що напад на неї відбувся у зв'язку з професійною діяльністю. Оскільки є достатньо підстав вважати, що жорстоке побиття Т.Левчук пов'язане з її професійною діяльністю, Спілка адвокатів України знову звернулася до Президента України, Прем'єр-Міністра, Голови Верховної Ради України, народних депутатів, Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини з вимогою термінового прийняття заходів для притягнення до кримінальної відповідальності осіб, котрі посягають на життя і здоров'я адвокатів.

Скоріш за все застосування насильства працівниками міліції відносно Дем'янова Ю.І. як адвоката, навряд чи слід оспорювати. Адже у відповіді, що надійшла до САУ на звернення до високопосадовців, повідомляється, що проведено службове розслідування, за результатами якого наказом УМВС України в Хмельницькій області винних працівників міліції притягнуто до дисциплінарної відповідальності наказом від 9 грудня 2009 р., а питання про перебування їх в органах внутрішніх справ буде вирішено за результатами розслідування кримінальної справи, яка порушена у зв'язку «з застосуванням насильства відносно адвоката Дем'янова Ю.І.» за ч.2 ст.365 КК (перевищення влади або службових повноважень).

САУ зараз займається ще декількома справами, щодо скоєних нещодавно порушень прав адвокатів, про які буде надано інформацію на офіційному сайті Спілки адвокатів України. На «гарячу лінію» САУ, на жаль, продовжують надходити повідомлення адвокатів про порушення їх професійних прав.

БУДЬМО СОЛІДАРНІ!

Останнім часом у різних регіонах України почастишали випадки брутального порушення професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. Спілка неодноразово висловлювала глибоку занепокоєність таким становищем. Зокрема, у нещодавньому Зверненні САУ до високопосадовців наводяться конкретні жахливі факти тиску на адвокатів у зв'язку з їх професійною діяльністю. У цьому зверненні Спілка вкотре робить спробу достукатися до свідомості можновладців, привернути увагу широкої громадськості до проблем адвокатури як частини більш широкого контексту – захисту права та демократії в Українській державі.

У зв'язку із ситуацією, що склалася, САУ вважає за доцільне (і необхідне) підсилити та розширити моніторинг у межах програми «Захист професійних і соціальних прав адвокатів», що здійснюється Спілкою з 2005 року.

В межах цієї програми Спілки адвокатів України відкрито цілодобову гарячу телефонну лінію САУ: (091) 9200188, працює також гаряча лінія на Незалежному Інтернет-порталі «Українська адвокатура» для повідомлень адвокатів про випадки порушення їх професійних та соціальних прав і гарантій адвокатської діяльності, факти переслідування адвокатів, тиску на них, втручання в адвокатську діяльність, перешкоджання здійсненню професійної діяльності, незаконних обшуків і допитів адвокатів тощо.

Будьмо солідарні. Наша професійна свідомість і сумління потрібні сьогодні, як ніколи.

Т.Варфоломеева

ЗВЕРНЕННЯ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ З ПРИВОДУ ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ І ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спілка адвокатів України звернулася до:

Президента України Ющенка В.А.

Прем'єр-міністра України Тимошенко Ю.В.

Генерального прокурора України Медведька О.І.

Міністра внутрішніх справ України Луценка Ю.В.

Міністра юстиції України Оніщука М.В.

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Карпачової Н.І.

Голови Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя Ківалова С.В.

Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Калетніка І.Г.

Голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин Зарубінського О.О.

Голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Міщенко С.Г.

Голови підкомітету з питань організації та діяльності органів юстиції, нотаріату, адвокатських об'єднань та надання правової допомоги громадянам Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Мірошніченка Ю.Р.

Голів фракцій Верховної Ради України

Спілка адвокатів України вкрай занепокоєна численними фактами порушення професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності, насильницьких дій щодо адвокатів і зухвалого знуцання над ними з боку працівників правоохоронних органів, недозволеного втручання в адвокатську діяльність та створення перешкод при виконанні адвокатами своїх професійних обов'язків, посягання на права та свободи людини і громадянина, яким адвокати надають правову допомогу і забезпечують захист від обвинувачення відповідно до покладеного на них Конституцією України обов'язку.

Останні жакливі події з побиття адвокатів на Хмельниччині при виконанні ними професійної діяльності вразили адвокатську

спільноту відвертим цинізмом і неперевершеною жорстокістю, всюдозволеністю працівників міліції, нехтуванням Конституцією та Законом, моральними нормами і людськими цінностями.

Зневага правоохоронців до колег по професії – адвокатів, котра останнім часом подекуди популяризується й заохочується, розпалювання ворожнечі до адвокатів та адвокатської професії в цілому, спроби підірвати основоположні принципи діяльності адвокатури, посягання на її незалежність, а також декотрі законодавчі ініціативи, спрямовані на повернення радянського контролю і державного керівництва адвокатурою поряд з одночасними намаганнями перетворити адвокатську діяльність у суто підприємницьку, можуть призвести до незворотних негативних процесів в ад-

вокатури, за станом якої і ставленням до якої оцінюється рівень демократії в кожній державі.

Прикро, що кричущі факти порушень прав адвокатів не викликали належної реакції з боку компетентних органів.

Так, заступником начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області Степанишином М.І. було вчинено декілька протиправних дій відносно адвоката м. Хмельницького Аббасової Алі Гюндузовни: створення перешкод у правомірній діяльності захисника, насильство щодо захисника, умисне заподіяння захиснику тілесних ушкоджень у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Адвокат з тілесними ушкодженнями потрапила в лікарню. Проте до цього часу рішення щодо неправомірних дій працівника міліції не прийнято.

Вочевидь, віра у свою безкарність «розв'язала» руки чотирьом працівникам Південно-Західного відділу міліції ХМВ УМВС України в Хмельницькій області, жертвою яких став адвокат Дем'янов І. Ю. під час надання правової допомоги. Йому протягом декількох годин наносились тілесні ушкодження у приміщенні ПЗВМ ХВМ УМВС України в Хмельницькій області, де на нього наділи наручники і погрозували вбити.

Нещодавно співробітники УДСБЄЗ ГУ МВС України в Донецькій області застосували до адвоката Шестака В.С. фізичну силу, провели у його квартирі обшук та вилучили у нього документи, пов'язані з професійною діяльністю, нехтуючи при цьому однією з найважливіших гарантій адвокатської діяльності – адвокатською таємницею, за що передбачена кримінальна відповідальність.

Враховуючи наведені факти, слід констатувати, що в Україні нехтуються передбачені міжнародними документами гарантії захисту професійних прав адвокатів. Суттєво порушуються зокрема: п.16 «Основних положень про роль адвокатів», прийнятих VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серпня 1990 р., де зазначено, що «там, де безпека адвокатів перебуває під загрозою у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, вони мають бути адекватно захищені властями», а «уряди мають забезпечити адвокатам можливість здійснювати їх професійні обов'язки без залякування, перешкод, завдання турботи й недоречного втручання», принцип 1.1 Рекомендацій R(2000)21 Комітету Міністрів державам-учасникам Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків, прийнятих Комітетом Міністрів Ради Європи 25 жовтня 2000 р., де зазначено, що «треба вжити всіх необхідних заходів для забезпечення поваги до свободи здійснення професійних адвокатських обов'язків, її захисту та сприяння такій свободі, без будь-якої дискримінації і без неналежного втручання державних органів або приватних осіб», стаття 10 Закону України «Про адвокатуру», котрою встановлено, що професійні права, честь і гідність адвоката охороняються законом.

Спілка адвокатів України наполягає на застосуванні відповідних заходів щодо захисту професійних прав адвокатів, беззастережного дотримання гарантій адвокатської діяльності, терміновому прийнятті Закону України «Про адвокатуру», яким передбачено створення єдиної національної професійної організації адвокатів, котра б здійснювала заходи з належного захисту адвокатів. Спілка адвокатів України вважає за необхідне притягти до кримінальної відповідальності працівників міліції, котрі допустили втручання у діяльність адвокатів (ст.ст. 374, 397 КК України), завідомо незаконне затримання (ст. 371 КК України), катування (ст. 127 КК України), перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК України), незаконне позбавлення волі (ст. 146 КК України) та інші незаконні дії щодо адвокатів.

*Президент Спілки адвокатів України
Т.В.Варфоломєєва*

27 жовтня 2009 р.

НИНА КАРПАЧЕВА: СТРАЖИ ПОРЯДКА НАРУШАЮТ ПРАВА АДВОКАТОВ

понедельник, 21.12.2009

Об этом говорится в представлении Уполномоченного Верховной Рады Украины по правам человека **Нины Карпачевой** Генеральному прокурору Украины **Александру Медведько** относительно вмешательства работников правоохранительных органов в профессиональную деятельность адвокатов и применения к ним физического насилия, сообщили в пресс-службе Уполномоченного.

По этому поводу к Н.Карпачевой обратилась Президент Союза адвокатов Украины **Татьяна Варфоломеева**. Она сообщила о беспрецедентных фактах вмешательства сотрудников правоохранительных органов в адвокатскую деятельность.

Так, заместителем начальника УБОП УМВД Украины в Хмельницкой области относительно адвоката **А.Аббасовой** было применено физическое насилие, в результате чего она с многочисленными телесными повреждениями попала в больницу.

Подобные обращения к Уполномоченному по правам человека от Союза адвокатов Украины поступали и раньше.

По мнению Н.Карпачевой, отмеченное в обращениях адвокатов Украины может свидетельствовать о нарушении сотрудниками правоохранительных органов фундаментальных основ их деятельности, вмешательства в выполнение профессиональных обязанностей и преследование за профессиональную деятельность. Уполномочен-

*Уповноважена Верховної Ради України
з прав людини Н.Карпачова*

ный по правам человека просит Генерального прокурора Украины безотлагательно проверить изложенное в обращениях Президента Союза адвокатов Украины и принять меры, направленные на привлечение к ответственности сотрудников правоохранительных органов, причастных к совершению противоправных действий относительно адвокатов.

*(По материалам пресс-службы
Уполномоченного Верховной Рады
Украины по правам человека)*

ПОБИТТЯ АДВОКАТІВ СПІВРОБІТНИКАМИ МІЛІЦІЇ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ

У Хмельницькому мали місце два кричущих випадки застосування насильства працівниками міліції до адвокатів, які виконували свої професійні обов'язки.

18 вересня 2009 року заступник начальника УБОЗ Степанишен М.І. з метою створення перешкод у здійсненні професійної діяльності, із застосуванням фізичного впливу та образ не допустив адвоката Аббасову Алю Гюндюзівну до підзахисного, який знаходився у відділку міліції. Адвокат з тілесними ушкодженнями потрапила в лікарню. До цього часу рішення щодо неправомірних дій працівника міліції не прийнято, хоча законом для прийняття рішення встановлено строк не більше десяти днів.

Можливо, саме зволікання з прийняттям рішення та небезпідставна віра у свою безкарність «розв'язали» руки та придали наснаги чотирьом працівникам ПЗВМ Хмельницького ВМ України в Хмельницькій області, жертвою яких в ніч з 23 на 24 жовтня 2009 року став адвокат Дем'янов Ігор Юрійович. Під час виконання адвокатом своїх професійних повноважень з представництва інтересів клієнта, чотири міліціонери, що не мали жодного відношення до справи у якій працював адвокат І.Дем'янов, схопили його, заштовхали у службовий автомобіль, більше двох годин возили містом, погрожуючи вбивством, пізніше доставили у відділок міліції, де одягли на нього наручники та упродовж чотирьох годин катували, погрозували згвалтуванням та вбивством.

Як свідчить Ігор Дем'янов, міліціанти «озвіріли» тільки від того, що він назвався адвокатом, свої знущання мотивували тим, що «через адвокатів ми не можемо нормально працювати та нормально жити». Свої прізвища вони І.Дем'янову не назвали, хоча той неодноразово на цьому наполягав. Наразі особи чотирьох міліціонерів

встановлені, але від потерпілого та його адвоката приховуються.

Вказані факти насильства щодо адвокатів викликали справедливе обурення та неабияке занепокоєння адвокатської спільноти міста, стали предметом широкого обговорення на зборах адвокатів, які з цього приводу були терміново зібрані 24 жовтня 2009 року о 12.00 годині.

Як зазначила член Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури України при КМУ, Заслужений юрист України, адвокат Клара Маргулян, «за 55 років моєї адвокатської діяльності це перші відомі мені випадки вчинення таких протиправних дій відносно адвокатів, навіть у часи тоталітаризму такого ставлення до адвокатів не було. Зазначене свідчить не тільки про вчинення відносно адвокатів злочинів, а перш за все, про зазіхання правоохоронних органів на демократичні та правові засади Української держави, адже про рівень демократії у суспільстві свідчить насамперед ставлення до адвокатів».

Адвокати радилися – які колективні заходи необхідно вжити, аби подолати наперед передбачуване небажання відповідних органів порушити кримінальні справи проти працівників міліції за втручання у діяльність адвокатів (ст.374 КК України), за завідомо незаконне затримання (ст.371 КК України), за катування, вчинене працівниками правоохоронних органів (ст. 127 КК України), за перевищення влади (ст.365 КК України), за незаконне позбавлення волі (ст. 146КК України).

Адвокати вирішили виступити з публічними заявами, в яких засудити дії «влади»,

Прес-конференція 28 жовтня 2009 р.

вимагати справедливого розслідування та притягнення винних осіб правоохоронних органів до передбаченої законом кримінальної відповідальності.

Обговорювалося питання одностайного бойкотування адвокатами Хмельницької області діяльності органів дізнання та досудового слідства.

Чи відстоять адвокати свої права, свою честь, свою професію? Чи зможуть добитися справедливості? Чи буде, хоча б у цих двох конкретних випадках, подолана існуюча негативна та системна практика безкарності працівників міліції?

Чи потрібні суспільству такі міліціонери? Чи потрібні демократичному суспільству адвокати?

Для участі в прес-конференції, окрім представників адвокатури та потерпілих адвокатів, запрошені прокурор міста Хмельницького Шевчук В.І. та начальник Хмельницького МВ УМВС України в Хмельницькій області Мельник С.В.

(Прес-реліз)

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА ССВЕ СТОСОВНО ВИПАДКІВ ГРУБОГО ПОРУШЕННЯ ПРАВ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Олександр Медведьку,
Генеральному прокурору України

Шановний пане Медведько!

Я звертаюсь до Вас від імені Ради асоціацій адвокатів та правових товариств Європи (ССВЕ), котра через національні асоціації адвокатів та Правові товариства Європи країн-членів Європейського Союзу та Європейського співтовариства представляє біля 1 000 000 європейських адвокатів. На додаток до членства асоціацій адвокатів всіх країн-членів ЄС, ССВЕ має також спостережних членів ще з одинадцяти європейських країн.

ССВЕ через свій Комітет з прав людини забезпечує дотримання належного наголосу на повазі до прав людини та верховенства права. ССВЕ дуже занепокоєна ситуацією щодо дотримання прав захисників у світі.

Ми хотіли б донести нашу щонайглибшу стурбованість стосовно кількох випадків, що нещодавно стали нам відомими:

А) Нам відомо, що адвокат Дем'янов Ігор, котрий прибув у Хмельницький районний наркологічний центр для надання правової допомоги громадянину, який проходив медичне обстеження у зв'язку з підозрою у вчиненні адміністративного правопорушення під час керування авто, був підданий брутальній лайці чотирма невідомими особами. Пізніше, коли адвокат чекав на свого клієнта, зазначені особи вийшли з міліцейської автівки, припаркованої неподалік, і силоміць затягли його в це міліцейське авто. Його возили в два різні відділки міліції, проте не дозволяли вийти. Дорогою йому погрозували вбивством. Потім його затягли в один з кабінетів відділку міліції, на нього було надіто наручники і його було піддано жорсткому побиттю по голові, тулубу, проміж ніг, тортурам та загомам бути згвалтованим і вбитим. Лише о 9 годині наступного ранку його звільнили. Після свого звільнення він подав скаргу проку-

рору Хмельницької області та начальнику Хмельницького УВС.

В) Нам відомо, що 18 вересня 2009 року заступник голови Хмельницького управління внутрішніх справ незаконно створював перепони адвокату Абасовій Аллі в наданні правової допомоги її клієнту пану Пархомчуку та не дозволив їй бути присутньою під час його першого допиту в якості затриманого. Більш того, коли вона спробувала пройти в приміщення, їй завадили в цьому фізично, відтягли та завдали декілька ударів у груди, чим їй було завдано фізичного болю та травмовано.

С) Інший інцидент, як ми розуміємо, нещодавно стався в Донецьку, де помешкання адвоката Шестака Валентина було піддано незаконному обшуку, при цьому всі його адвокатські дос'є було вилачено разом з його комп'ютером. Обшук проводився в щонайгрубішій формі, і озброєні офіцери міліції не тільки не представилися, але й вчинили безлад і пошкодження в помешканні. Обшук суперечив принципу адвокатської таємниці, що є застосовним до інформації, яка повідомляється адвокату клієнтом. Більш того, адвоката позбавили всіх його паперів, що унеможливило подальше виконання ним його обов'язків адвоката.

Ескаляція практики порушень професійних прав адвокатів, так само, як і їх права на недоторканність особистого життя у зв'язку з їх професійною діяльністю, що спостерігається останнім часом, стала предметом серйозної стурбованості для адвокатів України, як і громади загалом.

В цьому контексті ССВЕ бажає привернути Вашу увагу до таких Статей Основних принципів про роль адвокатів ООН (1990):

Стаття 16 передбачає, що:

Уряди мають забезпечити, щоб адвокати (а) мали змогу виконувати свої професійні функції без залякування, обмежень, посягань або незаконного втручання; (б) мали змогу пересуватись і спілкуватись з клієнтами вільно, як у своїй країні, так і за кордоном; та (с) не зазнавали переслідувань або загроз переслідувань кримінального або адміністративного характеру, економічних або інших санкцій у зв'язку з будь-якою дією, вчиненою в межах визнаних професійних обов'язків, стандартів та етики.

Більш того, Стаття 23 передбачає, що:

Адвокати, так само, як і інші громадяни, мають право на свободу вираження поглядів, віросповідання, об'єднань та зібрань. Зокрема, вони мають право брати участь в публічному обговоренні питань, що стосуються права здійснення правосуддя та підтримки і захисту прав людини та приєднуватись або об'єднуватись у регіональні, національні або міжнародні організації та брати участь у своїх зібраннях, без жодних перепон, оскільки така діяльність є правомірною або є формою здійснення членства в узаконеній організації. При виконанні своїх функцій адвокати завжди мають поводитись відповідно до права та визнаних стандартів етики професії адвоката.

З огляду на вищевикладене, ССВЕ з повагою закликає українські владні структури вжити негайні та ефективні заходи для забезпечення прав адвокатів з метою зберегти незалежність та належний рівень здійснення правосуддя.

Щиро Ваша,

Президент ССВЕ
Анне Біргітт Гаммельйорд

ВИТЯГ ЗІ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

“...відповідно до Статуту САУ виконувалися заходи згідно з планом роботи, затвердженим Радою Спілки адвокатів України, також продовжувалися програми, розпочаті у попередні роки... Як і раніше, особлива увага приділялася захисту професійних прав адвокатів – членів Спілки. З огляду на збільшення випадків їх порушення правління САУ розглянуло питання про дотримання професійних прав адвокатів і за результатами обговорення прийняло звернення до голови Верховної Ради, Президента України, Прем'єр-міністра України, голів фракцій та комітетів Верховної Ради України, Міністра юстиції, Міністра внутрішніх справ, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, міністерств, відомств, посадовців. Зокрема, САУ отримала відповіді від наступних осіб:

Голова підкомітету з питань організації та діяльності органів юстиції, нотаріату, адвокатських об'єднань та надання правової допомоги громадянам Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Ю.Р.Мірошниченко	№ 43 від 06.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ про побиття адвокатів працівниками міліції у Хмельницькій області до МВС України для розгляду питання по суті
Генеральна прокуратура України Начальник відділу 04/3/2 Ю. Сваток	№ 44 від 09.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ з приводу протиправних дій працівників УМВС України у Хмельницькій та Донецькій областях стосовно Аббасової А.Г., Дем'янова І.Ю., Шестака В.С. прокурору Хмельницької та Донецької областей для проведення перевірки
Заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією О. Буджерак	№ 45 від 09.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ стосовно протиправних дій працівників УМВС України у Хмельницькій та Донецькій областях щодо Аббасової А.Г., Дем'янова І.Ю., Шестака В.С. Генеральному прокурору України Медведьку О.І. для належної перевірки та вирішення питання по суті
Голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики С.Г. Міщенко	№ 46 від 09.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ про порушення професійних прав адвокатів з боку працівників правоохоронних органів Генеральному прокурору України Медведьку О.І. для належної перевірки та вирішення питання по суті
Голова Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя С.В. Ківалов	№ 48 від 11.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ про порушення професійних прав адвокатів з боку працівників правоохоронних органів до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики
Генеральна прокуратура України Прокурор відділу нагляду за додержанням законів при провадженні дослідчих перевірок та дізнання Д.Дерюгін	№ 52 від 16.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ з приводу протиправних дій працівників УМВС України у Хмельницькій та Донецькій областях стосовно Аббасової А.Г., Дем'янова І.Ю., Шестака В.С. прокурору Хмельницької та Донецької областей для проведення перевірки

Генеральна прокуратура України Старший прокурор відділу нагляду за додержанням законів при провадженні дослідчих перевірок і дізнання П.Древаль	№ 55 від 19.11.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ з приводу протиправних дій працівників УМВС України у Хмельницькій та Донецькій областях стосовно Аббасової А.Г., Дем'янова І.Ю., Шестака В.С. прокурору Хмельницької та Донецької областей для проведення перевірки
Міністерство внутрішніх справ Начальник служби внутрішньої безпеки 4-й відділ в Донецькій області О.Г.Штуцький	№ 62 від 27.11.2009 р.	Щодо розгляду звернення САУ з приводу протиправних дій працівників УДСБЕЗ ГУМВС у Донецькій області стосовно Шестака В.С. та направлення матеріалів перевірки до прокуратури Донецької області
Міністерство юстиції України Заступник Міністра Л.В. Єфіменко	№ 63 від 27.11.2009 р.	Щодо реформування адвокатури України
Заступник начальника Управління МВС України в Хмельницькій області О.І. Крапля	№ 64 від 27.11.2009 р.	Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій заступника начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області підполковника міліції Степанишена М.І. по відношенню до адвоката Аббасової А.Г., за результатами якої 23.10.2009 р. на підставі п.2 ст. 6 КПК України винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів. Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій працівників міліції Південно-Західної МВ Хмельницького ВМ УМВС України по відношенню до Дем'янова І.Ю.
Міністерство внутрішніх справ Начальник Департаменту Державної служби боротьби з економічною злочинністю Л.П.Скалозуб	№ 67 від 07.12.2009 р.	Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій заступника начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області підполковника міліції Степанишена М.І. по відношенню до адвоката Аббасової А.Г., за результатами якої винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів на підставі п.2 ст. 6 КПК України. Щодо направлення матеріалів службового розслідування ГУ МВС України в Донецькій області про неправомірні дії працівників міліції до прокуратури Донецької області
Міністерство внутрішніх справ України Начальник Служби внутрішньої безпеки В.Д. Слободяник	№ 68 від 07.12.2009 р.	Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій заступника начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області підполковника міліції Степанишена М.І. по відношенню до адвоката Аббасової А.Г., за результатами якої 23.10.2009 р. на підставі п.2 ст. 6 КПК України винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів. Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій працівників міліції Південно-Західної МВ Хмельницького ВМ УМВС України по відношенню до Дем'янова І.Ю., за результатами якої 19.11.2009 року прокуратурою м. Хмельницька порушено кримінальну

		справу № 19/4809 за ознаками складу злочину передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України за фактом перевищення службових повноважень, що виразилось у застосуванні насильства. Щодо направлення матеріалів службового розслідування про неправомірні дії працівників міліції до прокуратури Донецької області
Голова підкомітету з питань організації та діяльності органів юстиції, нотаріату, адвокатських об'єднань та надання правової допомоги громадянам Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Ю.Р.Мірошниченко	№ 69 від 07.12.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ стосовно протиправних дій державного виконавця Орджонікідзевського відділу державної виконавчої служби Харківського міського управління юстиції Аль-Халябі Л.Р. при вилученні документів у адвокатському об'єднанні "Юридична консультація Орджонікідзевського району м. Харкова" до Генеральної прокуратури України для розгляду питання по суті згідно з компетенцією
Секретаріат Президента України Заступник Глави Секретаріату Президента України – Уповноважений Президента України з питань контролю за діяльністю СБУ П. Шатковський	№ 83 від 10.12.2009 р.	Щодо направлення звернення САУ стосовно протиправних дій працівників УМВС України у Хмельницькій та Донецькій областях щодо Аббасової А.Г., Дем'янова І.Ю., Шестака В.С. Генеральному прокурору України Медведьку О.І. для належної перевірки та вирішення питання по суті
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Н. Карпачова	№ 84 від 10.12.2009 р.	Щодо відкриття Уповноваженим ВРУ з прав людини провадження у справі про порушення професійних прав адвокатів з боку працівників правоохоронних органів та внесення подання Генеральному прокурору України Медведьку О.І.
Секретаріат Уповноваженого ВРУ з прав людини Керівник Департаменту кримінального, адміністративного, цивільного права та пенітенціарних установ Ю.В. Галаєвський	№ 97 від 15.12.2009 р.	Щодо направлення звернення стосовно протиправних дій державного виконавця Орджонікідзевського відділу державної виконавчої служби Харківського міського управління юстиції Аль-Халябі Л.Р. при вилученні документів у адвокатському об'єднанні "Юридична консультація Орджонікідзевського району м. Харкова" до Начальника Головного управління юстиції у Харківській області Маміної Л.М. для вжиття відповідних заходів
Прокуратура Донецької області Заступник прокурора Донецької області старший радник юстиції О. Нестеренко	№ 98 від 15.12.2009 р.	Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій працівників УДСБЕЗ ГУ МВС України в Донецькій області по відношенню до адвоката Шестака О.В., за результатами якої 02.12.2009 р. на підставі п.2 ст. 6 КПК України винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів.
Генеральна прокуратура України Заступник Генерального прокурора України В. Кудрявцев Прокурор Харківської області Синчук В.Л.	№ 104 від 23.12.2009 р.	Щодо направлення звернення стосовно протиправних дій державного виконавця Орджонікідзевського відділу державної виконавчої служби Харківського міського управління юстиції Аль-Халябі Л.Р. при вилученні документів у адвокатському об'єднанні "Юридична консультація Орджонікідзевського району м. Харкова"

<p>Прокурор Хмельницької області Ю. Голуб</p>	<p>№ 105 від 23.12.2009 р.</p>	<p>Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій працівників міліції Південно-Західної МВ Хмельницького ВМ УМВС України по відношенню до Дем'янова І.Ю., за результатами якої 19.11.2009 року прокуратурою м. Хмельницька порушено кримінальну справу за ознаками складу злочину передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України за фактом перевищення службових повноважень, що виразилось у застосуванні насильства.</p> <p>Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій заступника начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області підполковника міліції Степанишена М.І. по відношенню до адвоката Аббасової А.Г., за результатами якої 23.10.2009 р. на підставі п.2 ст. 6 КПК України винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів.</p>
<p>Міністерство юстиції України Заступник директора Департаменту державної виконавчої служби С.Ф. Попова</p>	<p>№ 106 від 23.12.2009 р.</p>	<p>Щодо надання інформації про розгляд звернення САУ стосовно протиправних дій державного виконавця Орджонікідзевського відділу державної виконавчої служби Харківського міського управління юстиції Аль-Халябі Л.Р. при вилученні документів у адвокатському об'єднанні "Юридична консультація Орджонікідзевського району м. Харкова"</p>
<p>Голова підкомітету з питань організації та діяльності органів юстиції, нотаріату, адвокатських об'єднань та надання правової допомоги громадянам Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Ю.Р. Мірошниченко</p>	<p>№ 109 від 24.12.2009 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до Генеральної прокуратури України для розгляду питання по суті згідно з компетенцією</p>
<p>Генеральна прокуратура України Старший прокурор управління розгляду звернення та прийому громадян І. Чіркова</p>	<p>№ 110 від 11.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ про порушення професійних прав адвокатів до прокуратури Хмельницької та Житомирської областей для організації перевірки зазначених у зверненні фактів</p>
<p>Генеральна прокуратура України Начальник Головного управління державний радник юстиції 3-го класу В. Дичаковський</p>	<p>№ 118 від 11.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. заступнику прокурора Житомирської області старшому раднику юстиції Кондратюку А.В. для організації перевірки викладених у зверненні доводів</p>
<p>Міністерство юстиції України Заступник міністра А.Й. Богдан</p>	<p>№ 119 від 11.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до МВС України та до Генеральної прокуратури України для належного реагування</p>
<p>Голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики С.Г. Міщенко</p>	<p>№ 120 від 11.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до Генеральної прокуратури України для сприяння розкриттю злочину</p>

<p>Генеральна прокуратура України Заступник начальника Головного слідчого управління А. Колісник</p>		<p>Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій працівників міліції Південно-Західної МВ Хмельницького ВМ УМВС України по відношенню до Дем'янова І.Ю., за результатами якої 19.11.2009 року прокуратурою м. Хмельницька порушено кримінальну справу за ознаками складу злочину передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України за фактом перевищення службових повноважень, що виразилось у застосуванні насильства.</p> <p>Щодо проведення перевірки стосовно неправомірних дій заступника начальника УБОЗ УМВС України в Хмельницькій області підполковника міліції Степанишена М.І. по відношенню до адвоката Аббасової А.Г., за результатами якої 23.10.2009 р. на підставі п.2 ст. 6 КПК України винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочинів.</p> <p>Щодо скасування 23.12.2009 р. Генеральною прокуратурою України рішення прокуратури Донецької області про відмову у порушенні кримінальної справи стосовно працівників УДСБЕЗ ГУМВС у Донецькій області та організації додаткової перевірки прокуратурою Донецької області обставин порушення професійних прав адвоката Шестака В.С.</p>
<p>Генеральна прокуратура України Прокурор відділу нагляду за додержанням законів при провадженні дослідчих перевірок і дізнання А. Єременко</p>	<p>№ 126 від 14.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до прокуратури Житомирської області для організації перевірки викладених у зверненні доводів</p>
<p>Голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин О.О. Зарубінський</p>	<p>№137 від 18.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до Генеральної прокуратури України для сприяння розкриттю злочину</p>
<p>Заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією О.Буджерак</p>	<p>№ 138 від 18.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до прокуратури Житомирської області для організації належної перевірки та вирішення питання по суті</p>
<p>Міністерство внутрішніх справ України Заступник начальника Управління МВС України в Житомирській області В.М. Сидоренко</p>	<p>№ 143 від 21.01.2010 р</p>	<p>Щодо перевірки правильності кваліфікації вчиненого відносно Левчук Т.В. протиправного діяння та забезпечення вирішення питання. кримінальну справу порушено за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України (Хуліганство) направлено до прокуратури Корольовського району м. Житомира, у зв'язку з тим, що у діянні невідомої особи вбачаються ознаки злочину, передбаченого ст. 398 КК України, а саме: погроза або насильство щодо захисника чи представника влади</p>

<p>Міністерство внутрішніх справ Начальник Департаменту кримінального розшуку В.Ф. Паскал</p>		<p>Щодо проведення перевірки доводів стосовно побиття адвоката Левчук Т.В., за результатами якої 07.12.2009 р. Корольовським РВ УМВС України Житомирській області порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України (Хуліганство).</p> <p>Щодо проведення УМВС України у Хмельницькій області службового розслідування стосовно перевищення службових повноважень працівниками Південно-Західної МВ Хмельницького ВМ УМВС України по відношенню до Дем'янова І.Ю., за результатами якого наказом УМВС України в Хмельницькій області від 09.12.2009 р. № 546 винних працівників міліції притягнуто до дисциплінарної відповідальності.</p>
<p>Генеральна прокуратура України Прокурор відділу нагляду за додержанням законів при провадженні дослідчих перевірок і дізнання А.Єременко</p>	<p>№ 147 від 26.01.2010 р.</p>	<p>Щодо направлення звернення САУ стосовно побиття адвоката Левчук Т.В. до прокуратури Житомирської області для організації належної перевірки та вирішення питання по суті</p>
<p>Прокуратура Житомирської області Заступник прокурора області, Старший радник юстиції А.В. Кондратюк</p>	<p>№ 152 від 28.01.2010 р.</p>	<p>Щодо проведення перевірки доводів стосовно побиття адвоката Левчук Т.В., за результатами якої 19.01.2010 р. прокуратурою Корольовського району м. Житомира винесено постанову про порушення кримінальної справи за ст. 398 ч. 2 КК України по факту умисного заподіяння Левчук Т.В. тілесних ушкоджень у зв'язку з діяльністю пов'язаною з наданням правової допомоги</p>

Інформація про подальший розвиток зазначених вище та, на жаль, багатьох інших справ, що їх тримає на контролі Спілка адвокатів, буде публікуватися у наступних числах «Нашої Спілки» та на сайті САУ.

4 | 06 | 09

Про порушення прав людини в Україні

На запрошення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ніни Карпачової президент САУ Т. Варфоломеєва була присутня на презентації у Верховній Раді щорічної доповіді Уповноваженого про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні.

Н.І.Карпачова у своїй доповіді наголосила, що у кожному другому зверненні йдеться про порушення громадянських прав, про судову тяганину, право на судовий захист, про неналежне виконання судових рішень та умови тримання заарештованих. Н.Карпачова детально зупинилася на проблемі недозволених методів ведення слідства, зокрема, застосуванні тортур. На її переконання, потрібне комплексне, системне реформування судової системи, термінове прийняття у другому читанні закону "Про безоплатну правову допомогу" та Закону "Про адвокатуру".

На підставі результатів моніторингу Уповноважений констатувала наявність ознак загальнодержавної кризи в галузі забезпечення прав і свобод людини.

квітень – серпень: ХРОНІКА

03 | 04 | 2009

Рішення правління САУ про порядок проведення зборів відділення

Відбулося засідання правління САУ, на якому розглянуто питання про проведення у відділеннях САУ звітно-виборних зборів і зборів відділень САУ з обрання представників відділення Спілки адвокатів України як членів палат КДКА.

Присутні звернули увагу на необхідність дотримання порядку проведення зборів відділень, підвищення вимог до кандидатур членів САУ, які висуваються для обрання у КДКА. Вирішено

запровадити звіти членів КДКА – представників відділень САУ, а також обов'язкову участь членів Ради, правління у зборах відділень. Прийнято рішення про проведення 23 травня 2009 р. в Одесі наради голів відділень САУ, здійснення у квітні аналізу роботи відділень. Перенесено збори Харківського відділення САУ на 25 квітня ц.р. Рекомендовано провести на зборах відділень обговорення законопроектів «Про адвокатуру» (ВККА) та «Про безоплатну правову допомогу» (Мін'юст).

03 | 04 | 2009

Переговори щодо співпраці у галузі медичного права

Президент САУ Варфоломеєва Т.В. та член правління САУ Гревцова Р.Ю. провели переговори з представниками Ради Європи щодо участі САУ та Академії адвокатури у новій програмі з медичного права

У традиційному заході САУ «Адвокатські дискусії» (травень, Одеса) цього року взяли участь майже 70 адвокатів з різних регіонів України

23 | 05 | 2009

Щорічні травневі професійні заходи в Одесі

Майже сімдесят адвокатів з різних регіонів України взяли участь у Круглому столі «Аналіз законопроектів про адвокатуру», який проведено Спілкою адвокатів України та Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури в Одесі. Вперше було презентовано результати Всеадвокатської дискусії, проведеної САУ. Про особливості розвитку національних адвокатур в державах пострадянського простору поділилися президент САУ Варфоломеєва Т.В., член Ради Федеральної палати адвокатів Російської Федерації, ректор Академії адвокатури і нотаріату (Росія) Володіна С.І. та адвокат Московської обласної колегії адвокатів Пастухов І.О. Дискусії продовжувалися за чашкою кави та під час дружньої вечері, й навіть на березі моря колеги обмінювалися своїми ідеями унормування адвокатської діяльності. Гостей вразила своєю красою вечірня Одеса, блискуча вистава в Одеському оперному театрі й особлива гостинність одеських адвокатів.

22 | 05 | 2009

Відкрито Республіканську Школу молодого адвоката

Академія адвокатури України, ВККА та Спілка адвокатів України відкрили Республіканську Школу молодого адвоката, де були присутні адвокати з різних регіонів України. Знаково, що перша лекція була присвячена проблемам застосування Правил адвокатської етики (до 10 річчя їх схвалення). Віце-президент САУ к.ю.н. О.Жуковська у своїй лекції посилалася на дисциплінарну практику, міжнародні документи, відповіла на питання молоді. Актуальні питання цивільного процесу розкрила член правління САУ к.ю.н., доцент О.Захарова. Вітаючи учасників Школи, президент САУ Т.Варфоломеєва наголосила, що підвищення кваліфікації адвокатів є запорукою забезпечення високої якості надання правової допомоги. Заняття у Республіканській школі для всіх бажаючих стануть систематичними.

САУ підтримала звернення адвоката Ігора Голованя

САУ направила до Конституційного Суду України свої висновки щодо звернення адвоката І.Голованя про офіційне тлумачення положень статті 59 Конституції України. Спілка адвокатів вважає, що свідок і потерпілий мають право на правову допомогу, яке не підлягає обмеженню, в тому числі й у ході дізнання, досудового слідства тощо.

05 | 06 | 2009

Вітаємо колегу

Успішно захистив кандидатську дисертацію віце-президент Спілки адвокатів України, член ВККА, голова Рівненського відділення САУ, Заслужений юрист України П.Луцюк. Колеги поздоровляють Павла Сергійовича і бажають подальших творчих успіхів!

03 | 07 | 2009

Рішення правління САУ

Відбулося засідання правління САУ, на якому затверджено висновок щодо законопроекту «Про безоплатну правову допомогу», підтримано ініціативу президента САУ про звернення до Верховної Ради щодо проведення парламентських слухань з проблем адвокатури, заслухано аналіз діяльності декількох відділень САУ та уточнено графік відвідування членами правління регіональних відділень. Розглянуто ситуацію у Харківському відділенні щодо проведення зборів, схвалено рекомендації про проведення звітно-виборних зборів адвокатів та зборів з обрання представників відділення САУ до КДКА, а також заслухано інформацію про сплату членських внесків, про майно відділень САУ. Прийнято низку рішень з відзначення 10-річчя Правил адвокатської етики, проведення другого засідання Міжнародної науково-експертної ради адвокатури (МНЕРА), Першого конгресу жінок адвокатів, професійного конкурсу «Адвокатура-2009». Внесено пропозиції зі святкування 20-річчя САУ, нагородження адвокатів відзнаками САУ.

ЗАЯВА СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Спілка адвокатів України як один із суб'єктів скликання I та II з'їздів адвокатів України для призначення членів Вищої ради юстиції у зв'язку з ініціативою щодо проведення 6 листопада 2009 року в м.Києві з'їзду адвокатів України для призначення членів Вищої ради юстиції, а також враховуючи висловлені в засобах масової інформації точки зору з цього приводу, вважає за необхідне заявити про таке.

Конституція України визначила, що з'їзд адвокатів України призначає до складу Вищої Ради юстиції трьох членів. Закон України «Про Вищу раду юстиції» конкретизує порядок обрання делегатів на такий з'їзд – на республіканській (Автономної Республіки Крим), обласних, міських (міст Києва і Севастополя) конференціях адвокатів. Кількість делегатів, що беруть участь у цих конференціях, – не більше п'яти від кожного району або міста обласного підпорядкування. Всі інші питання порядку скликання і проведення з'їзду адвокатів мають визначатися Законом України «Про адвокатуру». Втім, до цього часу необхідні доповнення в цей Закон не внесені, попри постійні пропозиції САУ щодо врегулювання питань створення єдиної професійної організації адвокатів та визначення компетенції з'їзду адвокатів України.

Враховуючи нагальну потребу легітимного формування Вищої ради юстиції і необхідність виконання важливої місії адвокатури з призначення до складу конституційного органу адвокатів, Вища кваліфікаційна комісія адвокатури та Спілка адвокатів України ініціювали і провели 15 березня 1998 року Перший З'їзд адвокатів України, котрий призначив у відповідності з Конституцією України трьох адвокатів до складу Вищої ради юстиції. Аналогічним чином були призначені адвокати до ВРЮ і у 2004 році. Складення ними усіма присяги на засіданні Верховної Ради України легалізувало порядок організації та проведення з'їзду.

Виконуючи рішення останнього З'їзду адвокатів України, Вища кваліфікаційна комісія адвокатури традиційно приступила до виконання повноважень щодо скликання і проведення V З'їзду адвокатів України.

Таким чином, абсолютно безпідставною і провокаційною є ініціатива трьох київських адвокатів, оприлюднена 3 жовтня 2009 року в газеті «Урядовий кур'єр», про скликання та проведення з'їзду адвокатів України для призначення членів Вищої ради юстиції 6 листопада 2009 року в м. Києві.

Такі ініціативи є штучним процесом, направленим на роз'єднання адвокатського середовища, намаганням деяких деструктивних сил будь-що перетворити адвокатуру в бізнес-структуру, принципи діяльності якої несумісні з цілями професійного правозахисного інституту і тими високими ідеалами, які сповідують адвокати.

Нестерпне бажання деяких адвокатів захопити владні позиції в професійній спільноті не знаходять підтримки у багатотисячному адвокатському колективі. Спроби таких горе бізнес-адвокатів бути обраними делегатами V З'їзду потерпіли поразку, але вони продовжують штучно збурювати адвокатську спільноту, одним із прикладів чого і є оголошення про скликання альтернативного з'їзду. Можливо тому, що керівникам знаних громадських організацій якось незручно не знайти підтримки колег для обрання їх делегатом з'їзду?

Спілка адвокатів України закликає представників адвокатської професії об'єднати свої зусилля для вирішення вкрай важливих питань адвокатури, знайти сили для відвертої, чесної, принципової та професійної розмови, скориставшись легальним демократичним механізмом для призначення членів Вищої ради юстиції шляхом активної участі у регіональних конференціях та з'їзді адвокатів.

*Правління Спілки адвокатів України
19 жовтня 2009 р*

вересень – грудень: ХРОНІКА

03 | 09 | 2009

Заходи до 10-річчя Правил адвокатської етики

Розпочалися заходи Спілки адвокатів України та Академії адвокатури України, присвячені 10-річчю Правил адвокатської етики. 1 вересня в Академії адвокатури України відбулася перша лекція, яка була присвячена професійній етиці юриста. Її прочитала ректор Академії адвокатури України, Президент САУ доктор юридичних наук, член-кореспондент АП-рНУ Варфоломєєва Т.В. в межах запланованих спільних заходів САУ та ААУ.

П'ятий дистанційний відеосемінар

← Обговорення проблем освіти

призвести до негативних процесів в адвокатурі, сприяти її послабленню та завадити належному наданню безоплатної правової допомоги населенню. В результаті ретельного і досить принципового обговорення народними депутатами ситуації щодо рекомендації законопроекту на друге читання було прийняте рішення про створення робочої групи для доопрацювання законопроекту.

22 | 09 | 2009

Законопроект про безоплатну правову допомогу потребує доопрацювання

Відбулося засідання Комітету Верховної Ради з питань правової політики, на яко-

му розглядався проект закону «Про безоплатну правову допомогу» (друге читання). На засіданні, на запрошення голови Комітету були присутні голова ВККА Висоцький В.І., президент САУ Варфоломєєва Т.В., віце-президент САУ Жуковська О.Л. Позицію Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури щодо прийняття у другому читанні законопроекту висловив Висоцький В.І., зазначивши, що передбачений

в законопроекті порядок організації надання вторинної правової допомоги шляхом створення з числа адвокатів окремої структури, підпорядкованої Міністру, може

Круглий стіл з питань реформування вищої юридичної освіти в Україні

01 | 10 | 2009

Перше 10-річчя Правил адвокатської етики

Спілка адвокатів на початку 90 років розпочала роботу над створенням в Україні Правил адвокатської етики. 1 жовтня виповнилося 10 років з часу схвалення Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури цих Правил. Про роль САУ у розробці і впровадженні Правил адвокатської етики йшлося сьогодні на засіданні Ради Спілки адвокатів України, яке відбулося в Ялті. В Музеї історії адвокатури України відкрито нову експозицію щодо цієї історичної події. В Академії адвокатури України проведено також низку заходів, присвячених питанням адвокатської етики.

Перший Всеукраїнський конгрес жінок-адвокатів, проведений САУ (Лівадія, 2 жовтня)

02 | 10 | 2009

Громадські слухання

Президент САУ взяла участь у Всеукраїнських громадських слуханнях «Дотримання прав людини в діяльності МВС», які проходили Українському Домі за участю Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка. Міністр наголосив: «Подібну відкриту роботу над «помилками» міліції ми робимо для того, аби Міністерство внутрішніх справ України перетворити із радянської репресивної машини на дійсно правозахисну структуру». Міністр підкреслив, що це перша зустріч у такому форматі, під час якої він очікує почути від громадськості правдиві слова та зауваження щодо діяльності української міліції. На засіданні було висловлено багато критичних зауважень щодо роботи МВС, проаналізовано рішення Європейського Суду з прав людини, якими було встановлено порушення прав людини співробітниками міліції. В слуханнях взяли участь співробітники різних служб МВС, члени профільних комітетів Верховної Ради України, представники Верховного Суду, Генеральної прокуратури, Державного Департаменту з питань виконання покарань, Секретаріату Уповноваженого ВРУ, центральних органів державної влади, а також міжнародних організацій та дипломатичних місій іноземних держав в Україні.

02 | 10 | 2009

Жінки-адвокати – до серця кожного

Сьогодні відбувся Перший Всеукраїнський конгрес жінок-адвокатів «Жінки-адвокати – до серця кожного», ініційований президентом Спілки адвокатів України і проведений САУ в Лівадії. Конгрес був присвячений проблемам підвищення ролі жінок-адвокатів у громадянському суспільстві, розкриттю їх можливостей у захисті прав людини, вдосконаленні українського правосуддя, розвитку адвокатського самоврядування, проведенні реформи адвокатури, вдосконаленні соціальних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності. Увагу приділено і питанням участі жінок-адвокатів у реалізації гендерної політики держави, захисту прав жінок та дітей. Прийнято відповідні документи Конгресу з обговорюваних проблем.

«Жінки-адвокати – до серця кожного»

03 | 10 | 2009

На Закарпатті адвокати відзначили День юриста

На Закарпатті сьогодні спілчани відзначили День юриста. Проведено також збори, де були обрані члени САУ до атестаційної та дисциплінарної палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

10 | 10 | 2009

САУ взяла участь у відзначенні Дня юриста

Спілка адвокатів України стала одним з організаторів проведеної Міністерством юстиції України конференції «Роль представників юридичної професії в реалізації завдань сучасного етапу державотворення і правотворення в Україні» з нагоди професійного свята – Дня юриста. У проведеній Союзом юристів України урочистій церемонії нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу «Юрист року-2009» взяли участь віце-президенти САУ Л.Ізовітова та О.Жуковська.

Як відомо, професійне свято День юриста в Україні запроваджено Указом Президента № 1022/97 від 16 вересня 1997 р. за ініціативою Спілки юристів України, Спілки адвокатів України, Міністерства юстиції України.

П'ятий з'їзд адвокатів України

20 | 10 | 2009

До адвокатів звернувся Голова Союзу юристів України В.Євдокімов

Голова Союзу юристів України, Президент Всесвітньої асоціації юристів, Президент Світового Конгресу українських юристів Валерій Євдокімов у зверненні до адвокатської спільноти та оргкомітету V З'їзду адвокатів України з приводу спроб зірвати процес призначення членів Вищої ради юстиції від адвокатури зазначив, що такі дії деяких представників юридичної громади є неприйнятними, такими, що підривають авторитет адвокатури України й ставлять під сумнів легітимність роботи членів Вищої ради юстиції від адвокатури у майбутньому.

Союз юристів України з метою уникнення дестабілізації процесу призначення членів ВРЮ від адвокатури закликав представників адвокатської спільноти, для яких Правила адвокатської етики і повага до професії адвоката – не пустий звук, а основа світогляду, – підтримати оргкомітет з організації V З'їзду адвокатів України.

Союз юристів України також закликав оргкомітет З'їзду організувати його проведення так, щоб кожен адвокат зміг реалізувати своє право

участі в органах самоврядування адвокатури: конференціях і З'їзді, – а отже у формуванні складу Вищої ради юстиції.

02 | 11 | 2009

V З'їзд адвокатів України

Сьогодні, 2 листопада, в Одесі розпочався П'ятий з'їзд адвокатів України. V З'їзд адвокатів України призначив трьох членів Вищої Ради юстиції: членів Спілки адвокатів України Ізвітоту Л.П. та Висоцького В.І., а також Сафулька С.Ф.

07 | 11 | 2009

Звернення президента САУ до харківських колег

Президент САУ Т.Варфоломеєва звернулася до харківських колег – членів САУ у зв'язку із заявою декількох адвокатів щодо проведення звітно-виборних зборів у Харківському відділенні САУ. У листі вона, зокрема, закликала адвокатів: «У складний для нас усіх час об'єднаймо зусилля для подолання епідемії, що кожного дня забирає життя людей. Давайте зробимо кроки назустріч один одному, припинимо чвари в адвокатурі, які знесилюють її та роз'єднують адвокатів, зупинимо тих, хто провокує протистояння в адвокатській спільноті, принижуючи високе звання адвоката, зневажає Правила адвокатської етики, порушує вірність Присязі адвоката. Здоров'я Вам і взаєморозуміння!» (повний текст листа розміщено на сайті САУ у розділі «Звернення та заяви»).

16 | 11 | 2009

САУ захищає професійні права адвокатів

Президент САУ Варфоломеєва Т.В. в телефонному режимі спілкувалася з членами правління та головами відділень Спілки адвокатів щодо проведеного САУ аналізу випадків порушень гарантій адвокатської діяльності

Засідання правління Спілки

та професійних прав адвокатів. Варфоломеєва Т.В. ознайомила їх з отриманими на звернення Спілки відповідями від голів комітетів Верховної Ради, від Генеральної прокуратури стосовно низки порушень прав адвокатів. Обговорено питання найближчих заходів САУ, а також останні події, що розвернулися в Україні у зв'язку з проведенням V З'їзду адвокатів.

16 | 11 | 2009

Робочі зустрічі в САУ

Президент САУ зустрілася з головою Тернопільського відділення САУ, членом Ради Спілки адвокатів України Л.Семененко та членом цього відділення, членом правління і Ради САУ Т.Тиханською. Йшлося про роботу відділення, котре останнім часом значно оновило роботу, про традиційну для САУ діяльність з захисту професійних прав адвокатів і останні важливі кроки на захист адвокатів, роботу гарячої лінії САУ, куди вже звертаються адвокати, також обговорювалися заходи з відзначення Дня адвокатури, проведення навчальних семінарів для адвокатів. З головою комісії з координації роботи відділень САУ, головою секретаріату Тетяною Тиханською узгоджено питання про проведення низки заходів у ювілейний рік Спілки – 20-річчя її діяльності. Увага була приділена проведенню загальних зборів у Харкові та Чернігові, питанням продовження відвідування членами правління і Ради САУ регіональних відділень, проаналізовано стан виконання рішень САУ тощо.

Президент САУ також зустрілася з новообраним керівництвом Чернівецького відділення САУ, обговорювалися подальші напрями діяльності відділення та комісій і комітетів Спілки адвокатів України.

З директором Консультативного бюро з захисту прав людини САУ К.Бузаджі президент САУ обговорювала питання створення нових філіалів Бюро у тих регіонах, де не було закінчено їх формування. Було підкреслено позитивну оцінку адвокатами та громадянами виступу Костянтина Бузаджі на телебаченні, а також в листах, які надходять до САУ щодо фахової допомоги громадянам головою Консультативного бюро.

Засідання Круглого столу «Аналіз законопроектів про адвокатуру», Одеса

17 | 11 | 2009

Члени САУ обговорюють проект нового КПК

В Міністерстві юстиції України відбулося громадське обговорення проекту КПК, розробленого Міністром за участю Національної комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права. Від САУ взяли участь: віцепрезидент Петро Бойко, члени правління Наталія Гаврилюк та Тетяна Тиханська.

21 | 11 | 2009

Спілчан обрано до нового складу Донецької КДКА

Адвокати Донеччини сьогодні обирали колег до атестаційної і дисциплінарної палат Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Обрано відомого адвоката, Заслуженого юриста України, віцепрезидента Спілки адвокатів України С.Башенка, члена правління САУ Л.Фіту, голову відділення САУ І.Ківенка, членів САУ А.Батченка, О.Лукіна, М.Котельву, Т.Коростеліну, О.Самсоніну, О.Зубицьку, О.Поповиченко.

25 | 11 | 2009

Звітно-виборні збори у Севастопольському відділенні САУ

Відбулися звітно-виборні збори у Севастопольському відділенні САУ. Головою відділення знов обрано Заслуженого юриста України Жернового А.В., члена правління і Ради САУ, голову комісії із захисту прав та законних інтересів членів САУ.

26 | 11 | 09

Діє Програма САУ на захист адвокатів

Відповідно до здійснюваної Спілкою адвокатів програми «Захист професійних і соціальних прав адвокатів» за минулий тиждень звернулися три адвокати і колектив юридичної консультації. САУ звернулася до відповідних відомств та високопосадових осіб щодо термінового усунення порушень професійних прав адвокатів та гарантій їх діяльності. Для звернень адвокатів діє цілодобова гаряча телефонна лінія Спілки адвокатів України: (091) 9200188 та гаряча лінія на Незалежному Інтернет-порталі «Українська адвокатура»: www.ukradv.org.ua.

16 | 11 | 2009

Засідання правління САУ

Відбулось засідання правління САУ, де обговорювалися питання, пов'язані з проведенням урочистостей до Дня адвокатури. Розглядалися також питання щодо результатів аналізу роботи відділень, проведення звітних виборних зборів тощо.

02 | 12 | 2009

До тижня права

Президент САУ Тетяна Варфоломеєва виступила на заходах до Всеукраїнського тижня права, що відбулися в Національній парламентській бібліотеці України та включали презентацію Центру правової інформації та Громадської приймальні для надання безоплатної юридичної допомоги населенню, книжкових виставок „Соціальні права – гарантія гідного життя і вільного розвитку кожного» і «Боротьба з корупцією – сучасний стан в Україні».

03 | 12 | 2009

Нова громадська організація

Відбулося засідання Ради представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ і відкриття її нового офісу.

На інавгурації В.Євдокімова як президента Всесвітньої асоціації юристів

Участь у заході взяла член цієї Ради президент САУ, ректор Академії адвокатури України Тетяна Варфоломеєва.

05 | 03 | 2009

Перший Конгрес молодих адвокатів України запропонувала САУ

Президент САУ Варфоломеєва Т.В. запропонувала провести Перший Конгрес молодих адвокатів України. Вона обговорила цю ініціативу з Президентом Союзу юристів України Валерієм Євдокімовим і запросила СЮУ долучитися до скликання Конгресу навесні наступного року.

08 | 12 | 2009

Професія адвоката стає небезпечною

Президент САУ Варфоломеєва мала сьогодні телефонну розмову з адвокатом Л., на котру було вчинено напад і нанесено серйозні ушкодження. Як повідомила колега, після проведеної операції вона почуває себе краще. Вважає, що цей напад був спланованим, замовленим, пов'язаним з її професійною діяльністю.

Сьогодні ж відбулися загальні збори адвокатів Житомирської області. Одноголосно було прийнято рішення звернутися щодо посягання на життя захисника у зв'язку з її діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, до Генерального прокурора України, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, МВС України, ВККА при Кабінеті Міністрів України, Спілки адвокатів України.

08 | 12 | 2009

Трагічні події в адвокатурі

Ще не притягли до відповідальності осіб, котрі місяць тому знущалися над адвокатами на Хмельниччині, як новий зухвалий напад на адвоката потряс адвокатську спільноту. Є достатні підстави стверджувати, що неодноразові погрози на адресу адвоката Л. у зв'язку з професійною діяльністю здійснили ті, кому заважала її принципова позиція. Адвокат у тяжкому стані знаходиться в реанімації. Спілка адвокатів України знову звернулася до Президента України, Голови Верховної Ради України, народних депутатів та Прем'єр-Міністра, Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ, Уповноваженого ВР з прав людини з вимогою термінового прийняття заходів для притягнення до кримінальної відповідальності осіб, котрі посягають на життя і здоров'я адвокатів, порушують гарантії адвокатської діяльності, перешкоджають її здійсненню. Спілка адвокатів ще раз наголосила на необхідності прийняття нової редакції Закону України «Про адвокатуру», терміновому створенні національної організації адвокатів України, посиленні гарантій адвокатської діяльності та притягнення до відповідальності кожного, хто перешкоджає виконанню адвокатами конституційних завдань із захисту прав людини.

19 | 12 | 2009

Свято, ініційоване Спілкою адвокатів України

Уосьме адвокати відзначатимуть День адвокатури, ініційований Спілкою адвокатів України в 2002 році: делегати V З'їзду САУ звернулися з ініціативою про встановлення в Україні професійного свята адвокатів. 19 грудня

2002 р. стало подвійним святом – виповнилося 10 років з нагоди прийняття першого в Україні Закону «Про адвокатуру» і, мабуть не випадково, ці події співпали з Днем Святого Миколая, заступника всіх скривджених.

Спліччани у Києві, де урочистості відбулися 17 грудня за участю представників усіх регіонів України, розробили сценарії свята, підготували святкові сюрпризи для колег. У відділеннях САУ також приємні пе-

редсвяткові приготування, там переважно 18 грудня пройшли Зимові адвокатські бали, які у 2002 р. започаткувала Спілка.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Запрошуємо членів САУ взяти участь у щорічних професійних заходах Спілки адвокатів України «Адвокатські дискусії», які відбудуться, як завжди, в Одесі, 4–5 червня 2010 р.

Програмою передбачено:

- Республіканська Школа молодого адвоката (проводиться Інститутом підвищення кваліфікації Академії адвокатури України та Спілкою адвокатів України).
- Круглий стіл «Реформа адвокатури в Україні» (проводиться Спілкою адвокатів України).
- Майстер-класи відомих адвокатів.
- Дискусія за чашкою кави: «Права адвоката: міжнародні стандарти».
- Екскурсійна програма «Пізнаймо Україну».

Проживання – санаторій «Магнолія». Просимо повідомити про склад учасників, дати приїзду та від'їзду.

З організаційних питань звертайтеся, будь ласка, до віце-президента САУ Бронза Йосипа Львовича (Одеса), тел.: 0675183990; 0487223075 (президія Одеської колегії адвокатів), або 0442397286 (Спілка адвокатів України).

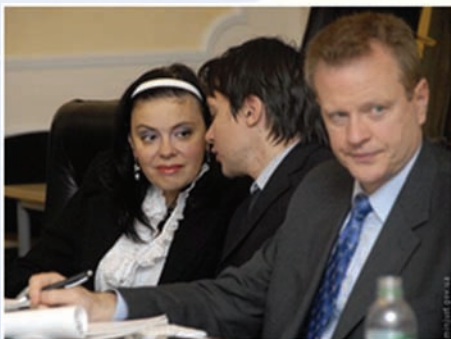

Міжнародні зв'язки

С Т И С Л О   П Р О   О С Н О В Н Е

Віце-президент САУ Ольга Жуковська 8 грудня 2009 року на запрошення посольства Німеччини в Україні взяла участь у подіумній дискусії на тему: «Законодавство – зроблено в Німеччині» – спільному заході Співки німецьких адвокатів (DAV), Товариства німецьких та українських юристів (GDUJ), Німецького фонду міжнародного правового співробітництва (IRZ).

Після презентації та дискусії, відбувся круглий стіл із взаємопов'язаної тематики «Правова гармонізація в Європі: німецько-українські інтер-

еси», в якій взяли участь провідні німецькі та українські адвокати і науковці. Віце-президент САУ подарувала бібліотеці посольства книжки, видані Співкою адвокатів України.

Віце-президент САУ О.Жуковська взяла участь у зустрічі з делегацією Міжнародної асоціації юристів (IBA), котру очолює Президент IBA Фернандо Пелаз-П'єр (Мексика). Співка адвокатів є членом цієї впливової організації. Обговорювалися питання реформування адвокатури, ролі громадських організацій юристів в

утвердженні верховенства права в Україні.

Метою зустрічі з боку керівництва IBA було прояснити непросту ситуацію щодо статусу, ролі, співвідношення різних громадських організацій, де присутнє членство адвокатів тощо, а також з'ясувати коло проблем, пов'язаних з відсутністю в Україні професійної асоціації адвокатів, причини пробуксування внесення відповідних змін до Закону України «Про адвокатуру» та можливі шляхи допомоги в прискоренні створення в Україні професійної асоціації адвокатів з боку IBA.

Розмова виявилась дуже корисною та інформативною для IBA, оскільки, як відомо, тривалий час керівництво Асоціації правників України підтримувало в IBA хибне уявлення щодо статусу та членського наповнення за рахунок невірною перекладу назви своєї організації на англійську мову (дослівний зворотній переклад – Українська асоціація адвокатів).

Зрештою під час розмови вдалося розставити всі крапки над «і», доповісти про статус Співки адвокатів України, її діяльність та здобутки на користь адвокатури України протягом 19 років свого існування, на яскравих прикладах продемонструвати вагомий внесок Співки в створення законодавчих умов для ефективного функціонування незалежної адвокатської професії в Україні, що діє на засадах втілених в Правилах адвокатської етики, які

відповідають загально визнаним в світі деонтологічним підвалинам діяльності адвокатури.

Статус Співки як найбільшої за чисельністю і непорівнянно значущої за здобутками громадської асоціації адвокатів підтвердив голова Співки юристів України В.О. Євдокимов.

Віце-президент САУ О.Жуковська змалювала картину і причини протистояння чотирьох законопроектів, які стосуються внесення змін і доповнень до Закону України «Про адвокатуру», що було також доволі корисним, оскільки склалося враження, що керівництво IBA і в цьому питанні було попередньо дезорієнтовано.

Президент IBA висловив високу зацікавленість з тих проблем, які були окреслені, й готовність IBA надати будь-яку необхідну допомогу (від організації науково-практичних заходів за участю експертів IBA до, власне, експертної оцінки законопроектів в світлі тих проблем, які реально постають перед адвокатурою України, та з урахуванням світового досвіду.

На запрошення Посольства Великої Британії в Україні і Юридичного товариства Англії й Уельсу, які провели Юридичну торговельну місію до України, віце-президент САУ О.Жуковська взяла участь 27 та 28 квітня у діловому прийнятті та юридичному семінарі, присвяченому галузям спеціалізації й досвіду роботи британських компаній-учасників.

Ольга Жуковська також провела переговори з радником з питань міжнародної політики Клер Тіткомб щодо можливостей співпраці із САУ, відповіла на запитання щодо реформи адвокатури, ролі громадських юридичних організацій України у цьому процесі.

Віце-президент САУ Павло Луцюк взяв участь у зборах Республіканської колегії адвокатів Білорусі та обговорив з керівництвом Колегії питання співпраці зі Спілкою адвокатів України.

П.Луцюк взяв також участь у З'їзді адвокатів Польщі та провів переговори з польськими колегами щодо здійснення спільних програм.

Президент САУ Т.Варфоломеєва зустрілася з директором міжнародного проекту «Американська асоціація юристів/Ініціатива з верховенства права – Україна» Шеллі Р. Вік, на її прохання, з питань щодо ситуації із законопроектами «Про адвокатуру», підвищенням кваліфікації адвокатів, а також з інших програм, котрими опікуються американські колеги

Віце-президент САУ О.Жуковська підтримувала постійні контакти з ССВЕ, реалізуючи членські обов'язки САУ, готувала доповіді для ССВЕ про стан питання з існуванням різних законопроектів про адвокатуру в Парламенті; постійно готувала і надсилала РЕСО комітету ССВЕ аналітичні записки та звіти з порівнянням законопроектів про адвокатуру, особливо з питань, які є спірними, й висвітленням обґрунтованої позиції САУ та інших українських адвокатів з цього питання. Здобутки САУ відзначені у вітальному листі президента ССВЕ Анне-Біргіт Волевельд президенту САУ Варфоломеєвій Т.В. з нагоди Дня адвокатури в грудні 2009 р.

В листопаді 2009 р., як представник САУ у ССВЕ, О. Жуковська зверта-

лась до керівництва ССВЕ з питань порушення професійних прав адвокатів – в грудні 2009 р. отримано відповідно листи ССВЕ на ім'я Генерального прокурора України, де висловлюється занепокоєність міжнародної спільноти щодо порушення професійних прав адвокатів в Україні (лист друкується у цьому випуску «НС»).

САУ підтримувала і розвивала робочі стосунки з посольствами країн західної Європи та США.

Так, 19 грудня Ольга Жуковська на запрошення новопризначеного посла США в Україні взяла участь в ознайомчих різдвяних зустрічах з послом, присвячених налагодженню стосунків з різними організаціями та інституціями. Віце-президент САУ розповіла про статус, основні напрями діяльності, здобутки САУ тощо.

Президент САУ Тетяна Варфоломеєва виступила з доповіддю на міжнародній конференції «4-й CIS форум адвокатів», що проводився в Києві 24-26 червня під егідою Української правової групи та програми RULG; налагодила контакти з провідними адвокатами та представниками адвокатських асоціацій західноєвропейських країн.

Віце-президент САУ Ольга Жуковська активно діяла в якості члена стірінг-комітету спільної програми РЕ та ЕК «Прозорість та ефективність судової системи в Україні», обстоювала необхідність впровадження за рахунок і в межах програми ініціатив САУ, зокрема облаштування робочих місць для адвокатів в судах, видання практики ВККА та КДКА, видання коментаря до Правил адвокатської етики, проведення експертиз конкуруючих законопроектів «Про адвокатуру». (Низка заходів в період з січня по грудень 2009 р.).

У червні в Києві проходила конференція «Майбутнє адвокатури в Україні», що відбувалася в межах Спільної програми Ради Європи та Європейської комісії «Прозорість та ефективність судової системи України». Від САУ виступили з доповідями президент САУ Т.Варфоломеєва, віце-президент О.Жуковська, голова ВККА, член Спілки адвокатів України В. Висоцький.

У своїх доповідях вони обстоювали концептуальні засади законодавчого розвитку адвокатури, визначені З'їздом Спілки адвокатів України. Законопроекти доповідали народні депутати України Ю.Мирошниченко, С.Власенко, В.Пилипенко.

Президент САУ, віце-президент САУ Жуковська О.Л., член Правління Гончаренко С.В., голова Консультативного бюро з захисту прав людини Бузаджи К.М. підтримували робочі контакти з Європейським судом з прав людини та Радою Європи.

Член Правління САУ С.Гончаренко взяв участь у конференції в Стразбурзі «Електронні вибори (e-voting): проблеми європейської сертифікації». За підсумками участі у конференції С.Гончаренко підготував доповідну записку до Міністерства юстиції України щодо Рекомендацій РЕ з впровадження систем електронного голосування.

Президент САУ Т.Варфоломеєва та член правління, голова комісії САУ зі сприяння науковим дослідженням та підвищенню кваліфікації адвокатів Захарова О.С. взяли участь у дводенному круглому столі «Судова система України: пошук рішень у світлі європейських стандартів», що проходив 12-13 березня у Києві в межах Спільної програми Ради Європи та Європейської комісії «Прозорість та ефективність судової

системи України» та проекту USAID «Україна: верховенство права».

Спілка адвокатів України – один з партнерів пілотного проекту з надання вторинної правової допомоги у кримінальних справах. 19 березня члени САУ Т.Варфоломеєва, О.Жуковська, А.Ваннікова, Н.Вагіна, В.Кікас, А.Місяць, О.Тімохов взяли участь у круглому столі з обговорення проекту Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та експертного висновку щодо нього, підготовленого експертами Ради Європи. Круглий стіл проводився за спільною Програмою Європейської Комісії та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України» у партнерстві із Фондом «Відродження» і за підтримки Міністерства юстиції.

Президент САУ, ректор Академії адвокатури України Варфоломеєва Т.В. взяла участь у Круглому столі «Освіта за кордоном, плюси і мінуси?», організованому Київським Медіа Холдингом. Обговорювалися питання співпраці України зі світовими лідерами освіти в підготовці до ЄВРО 2012, впровадження Європейських стандартів освіти і українські школи і ВНЗ, досвід співпраці між українськими і західними ВНЗ. Своє бачення зазначених проблем висловили віце президент Академії педагогічних наук, проф. В.Луговий, начальник Головного управління освіти та науки КМДА Л.Гриневич, перший заступник головного ученого секретаря НАН України В.Ємельянов, регіональний директор по Європі Study Group – Великобританія, Австрія, директор освітніх програм коледжу Беллербіс в Оксфорді, Кембріджі, Брайтоні, Лондоні Андрю Стівенсон, директор академічних і мовних програм університетів США Ерік Фурстейн.

Гострим питання реформування вищої юридичної освіти був присвячений і інший захід: президент САУ Варфоломеєва Т.В. та член правління САУ Захарова О.С. взяли участь у Всеукраїнській конференції з питань реформування вищої юридичної освіти в Україні, яка організована спільно Міністерством освіти і науки, Міністерством юстиції України та за сприяння Американської асоціації юристів / Ініціатива з верховенства права в Україні та Регіональної місії USAID в Україні, Молдові і Білорусі.

Обговорювалися питання реформування вищої юридичної освіти, перспектив створення ефективної системи підготовки кадрів юридичного профілю, забезпечення якості викладання юридичних дисциплін, зв'язку теоретичної підготовки з практикою. Презентовано проект Концепції розвитку вищої юридичної освіти в Україні. В обговоренні виступила ректор Академії адвокатури України Варфоломеєва Т.В.

Уквітні відбувся Круглий стіл, організований Посольством Франції та Міністерством юстиції України, «Правосуддя та європейське право навколишнього середовища». Під час його відкриття виступили Посол Франції в Україні Жак Фор та Заступник Міністра юстиції України В.Лутковська. Голова представництва Європейської комісії в Україні Жосе Мануель Пінто Тексейра, підкреслив, що перед Україною буде поставлене завдання не просто створити законодавчі рамки у сфері захисту навколишнього середовища, а найголовніше – забезпечення практичного виконання указаних норм. У секції «Роль судді у реалізації права навколишнього середовища» виступили Судді Вищого адміністративного Суду та Верховного Суду України, представник Генеральної прокуратури, президент Спілки адвокатів Украї-

ни.

Відбулася зустріч президента САУ Варфоломеєвої Т.В., віце-президента Жуковської О.Л. та члена правління САУ Захарової О.С. з представниками Ради Європи в зв'язку з проведенням експертизи законопроекту народного депутата України Мірошниченка Ю.Р. «Про адвокатуру» експертами Ради Європи щодо відповідності законопроекту європейським стандартам. На зустрічі обговорювалися питання реформування адвокатури, підкреслювалося, що Спілка послідовно обстоює запропоновану нею концепцію реформування адвокатури з урахуванням міжнародних стандартів та європейської практики, котра була затверджена З'їздом адвокатів України у 2005 р., З'їздом Спілки адвокатів України в 2006 р. та на базі якої розроблявся Меморандум про концептуальні положення щодо реформування законодавства про адвокатуру, погоджені Спілкою адвокатів України, Асоціацією правників України, Асоціацією адвокатів України, Союзом юристів України.

Протягом 2-го півріччя відбулася низка статусних презентаційних заходів та круглих столів, до участі у яких запрошувалась президент САУ.

Так, Т.Варфоломеєва взяла участь у Національній конференції з питань розбудови національного механізму перенаправлення (НМП) в Україні, котру проводили Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту, ОБСЕ, Міністерство закордонних справ Данії. З вітальним словом виступили заступник Міністра у справах сім'ї, молоді та спорту Тетяна Кондратюк та Посол Любомир Копай, Координатор проектів ОБСЕ в Україні. Розглядалися питання про зобов'язання ОБСЕ щодо протидії торгівлі людьми та

допомоги жертвам цього злочину (Шивон Сканлан), про зусилля України у протидії торгівлі людьми: (Владислав Дубина).

У квітні відбувся Круглий стіл, організований Посольством Франції та Міністерством юстиції України, «Правосуддя та європейське право навколишнього середовища». Під час його відкриття виступили Посол Франції в Україні Жак Фор та Заступник Міністра юстиції України В.Лутковська. Голова представництва Європейської комісії в Україні Жосе Мануель Пінто Тексейра, підкреслив, що перед Україною буде поставлене завдання не просто створити законодавчі рамки у сфері захисту навколишнього середовища, а найголовніше – забезпечення практичного виконання указаних норм. У секції «Роль судді у реалізації права навколишнього середовища» виступили Судді Вищого адміністративного Суду та Верховного Суду України, представник Генеральної прокуратури, президент Співки адвокатів України.

Президент САУ взяла також участь у Круглому столі, присвяченому обговоренню проблем у сфері доступу до правосуддя в Україні. Цей захід проводився у рамках програми USAID, котрою надається допомога з удосконалення системи доступу до правосуддя та правової свідомості, покращення якості правової освіти, забезпечення організації та координації антикорупційних ініціатив. Учасники відверто говорили про стан правових реформ в Україні, зокрема, судової, реформування адвокатури і прокуратури, вищої юридичної освіти.

2 червня президент САУ долучилася до участі у одноденній конференції у форматі Відкритий Простір «Суди та громадянське суспільство: як спільними діями підвищити ефективність судової системи?»,

котра проведена USAID. Цікавою була робота у зазначеному форматі, який надав можливість виявити різні точки зору з декількох визначених учасниками конференції проблем, вислухати пропозиції учасників стосовно забезпечення прозорості та ефективності судів, доступу до правосуддя. Президент САУ взяла участь у дискусії в одній з п'яти груп, у котрій обговорювалися проблеми впровадження медіації в Україні.

Т.Варфоломеева була запрошена до участі у засіданні круглого столу «Лобювання в Україні та за кордоном: досвід, проблеми, перспективи», котрий 26 лютого проводило Міністерство юстиції України за підтримки Програми сприяння Парламенту II та Програми академічних обмінів імені Фулбрайта. У засіданні взяли участь Міністр юстиції України Микола Оніщук, представники Посольства США в Україні, Парламенту Великої Британії, народні депутати України, представники секретаріатів Президента, Кабінету Міністрів України, бізнесу та громадських об'єднань, науковці та експерти. Було презентовано проєкт Концепції Закону України «Про лобювання».

Делегація юристів, до складу якої входили судді, а також адвокати – члени Співки адвокатів України А.Ваннікова, А.Бірюкова, Г.Ковбасинська, повернулася з Норвегії, де вони мали офіційні зустрічі з керівництвом національної адвокатської організації, в Міністерстві юстиції, у судових органах, інших державних інституціях, взяли участь у прийнятті в Посольстві України. Члени САУ

провели успішні переговори про співробітництво САУ з Норвезькою колегією адвокатів, здійснення спільних програм для адвокатів.

В рамках спільного проєкту Ради Європи та Європейської комісії «Підтримка належного урядування: проєкт протидії корупції в Україні (UPAC)» 26 червня у Міністерстві юстиції відбулася презентація системного дослідження щодо ризиків корупції в кримінальному процесі (досудова та судова стадії) і в цивільному, господарському та адміністративному судочинстві. Президент САУ виступила в обговоренні Аналітичного звіту і зробила низку зауважень щодо негативних оцінок, які містяться в цьому документі стосовно адвокатів. Вона категорично заперечила щодо пропозицій підвищити контроль за здійсненням адвокатом професійної діяльності, встановити обов'язок звітуватись за здійснення про виконання адвокатом захисту або представництва.

Члени Правління та Ради САУ Олена Захарова і Алла Ваннікова взяли участь у презентації української версії видання «На захисті суспільних інтересів» про організації, котрі здійснюють захист соціальних інтересів та про кращий досвід організацій Центральної та Східної Європи, доповнений досвідом українських організацій.

Резолюція

Першого Всеукраїнського Конгресу жінок-адвокатів «ЖІНКИ-АДВОКАТИ – ДО СЕРЦЯ КОЖНОГО»

Ми, учасниці Першого Всеукраїнського Конгресу жінок-адвокатів «Жінки-адвокати – до серця кожного», що символічно відбувся в славновісній Лівадії, знаній своїми історичними традиціями, відзначили, що жінки беруть активну участь в розбудові правової держави, в утвердженні демократії, відстоюванні прав людини та принципу верховенства права на всіх рівнях – від законотворчої діяльності до щоденної самовідданої праці з надання правової допомоги, захисту прав і свобод людини і громадянина.

Представляючи значну частину адвокатського корпусу – біля сімдесяти відсотків – жінки-адвокати України уособлюють і втілюють у своїй фаховій діяльності найвищі професійні якості, ґрунтовні знання, досконале володіння мистецтвом правового захисту та представництва, глибоке та відповідальне розуміння своєї місії перед народом, що є неоціненним внеском в утвердження демократичного і справедливого правосуддя та захисту прав людини. Жінки-адвокати гідно уособлюють обличчя адвокатури України. Саме висока відповідальність, міцне емоційне включення в свою роботу породжує занепокоєність жінок-адвокатів України станом справ в адвокатурі та в сфері правозахисту в Україні рівно як і загальними проблемами жіноцтва в Україні.

Учасниці конгресу наголошують, що, на жаль, ще й досі жінки не займають гідного й рівноправного положення у суспільстві, в системі органів влади, зокрема в правоохоронних органах та в парламенті. Це не відповідає інтересам суспільства, бо жінки є носіями і безкомпромісними поборниками основоположних людських цінностей. Вони особливо гостро відчують труднощі утримання сім'ї, дітей і молоді, безробіття, наслідків поширення наркоманії, алкоголізму та насильства, девальвації моральних цінностей, жебрацьке становище пенсіонерів. Тому їх більш широка участь в суспільному житті покращила б його зміст, дозволила б більш ефективно долати вищезгадані проблеми.

Жінки-адвокати звертають увагу на негативні процеси, пов'язані з порушенням професійних прав адвокатів та гарантій

адвокатської діяльності, незаконне втручання в адвокатську діяльність, порушення прав громадян на доступ до правової допомоги і вимагають беззастережного дотримання Закону України «Про адвокатуру» та міжнародних документів щодо забезпечення гарантій адвокатської діяльності.

Дбаючи про зміцнення адвокатури – єдиного фахового правозахисного інституту в суспільстві – жінки-адвокати з тривогою спостерігають перебіг процесу оновлення закону України «Про адвокатуру». Багато хто з жінок-адвокатів докладають чимало зусиль для того, щоб в Україні було створено єдину міцну незалежну професійну організацію адвокатів. Однак протягом багатьох років ці спроби як окремих адвокатів, так і найбільшої в Україні громадської організації адвокатів – Спілки Адвокатів України – натикались на спротив як парламентарів, так і юристів-підприємців, не-

зацікавлених у зміцненні адвокатури. Наразі на розгляді в парламенті перебувають чотири законопроекти про адвокатуру і здається, що це питання перетворилося на предмет лобістських торгів в парламентських колах і прийнятим може виявитися законопроект, згубний для адвокатури. Учасниці Конгресу підтримують законопроект (№4253-1), розроблений робочою групою, створеною при Вищій кваліфікаційній комісії адвокатури на основі законопроекту, свого часу дійсно вирішує проблеми адвокатури та її організаційного зміцнення адвокатури, побудові професій-

ної асоціації адвокатів на справді демократичних началах, які б забезпечували участь кожного адвоката у самоврядуванні, розширення гарантії адвокатської діяльності, збереження повної незалежності адвокатури від держави. Цей проект був поданий з певними авторськими уточненнями народними депутатами Пилипенком В., Портновим А., Олійником С. після широкого обговорення в адвокатській спільноті з урахуванням думок адвокатів та європейського досвіду, зокрема резолюції ССВЕ (Ради адвокатських асоціацій та правових товариств Європейського Союзу, членом якої є Спілка адвокатів України) від 19 вересня 2008 року, прийнятої за наслідками міжнародної конференції зі спірних питань, що виникли в процесі оновлення Закону України «Про адвокатуру».

Водночас в парламенті активно лобіюється законопроект, генерований асоціацією правників України, поданий народними депутатами Власенком С., Бережною І, Міщенком С. №4253-1), який складає загрозу для збереження адвокатурою високого фахового рівня та свого конституційного призначення, створює підґрунтя для маніпулювання процесом формування органів самоврядування адвокатури, відсторонення від нього більшості адвокатів України, перетворення самоврядування на «міністрування» адвокатури виконавчими організа-

ми з невизначено широкою компетенцією тощо, який не тільки не вирішить проблеми адвокатури, а й погіршить її стан. Піддахом цього проекту юристи-підприємці, які на відміну від адвокатів не підкоряються правилам адвокатської етики, не несуть дисциплінарну відповідальність за свою діяльність, кваліфікація яких не перевірялась в об'єктивний спосіб волюють на дискримінаційних засадах отримати право набувати статус адвоката без іспитів.

Цим законопроектом адвокатури нав'язуються суто підприємницькі засади діяльності, що є несумісним з її місією.

Особи, які лобіюють цей законопроект, не переймаючись інтересами адвокатури та суспільства, намагаються створити і очолити структури так званого адвокатського самоврядування в непрозорий спосіб для задоволення власних амбіцій, а не для принципової боротьби за вирішення проблем адвокатури. Спілка адвокатів України, Вища Кваліфікаційна комісія адвокатури України, адвокатські форуми різного рівня представництва (конференції, з'їзди, круглі столи, наради, експертні ради тощо) неодноразово звертались до парламенту зі своєю думкою стосовно непридатності зазначеного проекту і його шкідливості для адвокатури, однак існує можливість, що вони так і не будуть почутими, а адвокатура стане заручником лобістських домовленостей.

Саме тому ми звертаємось до Вас з проханням вжити в межах Ваших повноважень всіх можливих заходів для недопущення маніпулювання процесом прийняття нової редакції Закону «Про адвокатуру», її знесення і перетворення адвокатської професії на бізнес та сприяти прийняттю закону, виробленому в адвокатському середовищі, спрямованому на європейський шлях її розвитку.

Учасники Конгресу так само занепокоєні популістськими кроками, які вживаються з використанням Міністерства юстиції України щодо лобювання Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Не зважаючи на величезне значення цього Закону для правової захищеності населення України, а в кінцевому підсумку для реалізації всіх конституційних прав громадян (адже незахищене право залишається мертвонародженим), цей закон у першому читанні приймався парламентом в атмосфері утаємниченості від широкої юридичної спільноти та громадського загалу всупереч негативним відгукам експертів Ради Європи та Європейської Комісії, ігноруючи їх рекомендації, що призвело до створення серйозної реальної загрози прийняття під популістськими гаслами закону, який жодним чином не вирішує проблеми забезпечення реалізації конституційного права кожного на правову допомогу.

Як зазначалось в чисельних зверненнях Спілки адвокатів України, Вищої Кваліфікаційної комісії адвокатури, окремих адвокатів, учасників експериментального проекту зі створення центрів безоплатної правової допомоги до Верховної Ради

України та її профільних комітетів законопроект не відповідає міжнародним стандартам, які регулюють надання правової допомоги та основи адвокатської діяльності.

Зазначений законопроект страждає низкою концептуальних вад, які призводять до того, що при його прийнятті проблему надання безоплатної правової допомоги вирішено не буде, але більш того буде породжено проблему втрати адвокатурою незалежності від держави. Цей проект грубо нехтує міжнародно визнаним засадничим принципом надання правової допомоги – інституційної незалежністю суб'єктів її надання. В ньому в якості суб'єктів надання правової допомоги поряд з адвокатами зазначені органи державного управління та невизначене коло інших суб'єктів. За відсутності структурованої адвокатури (а цей стан, як зазначалось, штучно підтримується неприйняттям закону про адвокатуру, який передбачав би створення професійної асоціації адвокатів з адвокатськими палатами в регіонах).

Зазначеним законопроектом вводиться штучна структура центрів по наданню безоплатної правової допомоги, фактично підпорядкованих Міністерству Юстиції України та його регіональним структурам. Останнім надаються повноваження втручатися в здійснення адвокатами функцій захисту по конкретним справам у формі безпідставного усунення захисника без згоди клієнта тощо. Окрім того, створюється механізм фінансової залежності адвокатів, які надаватимуть безоплатну допомогу, від держави, оскільки вони фактично перетворюються на службовців центрів, бо їм забороняється паралельно здійснювати незалежну адвокатську діяльність.

Що ж до потенційного позитивного ефекту від прийняття даного законопроекту, то він виглядає мізерним, оскільки коло осіб. За якими визнається право на безоплатну правову допомогу, є дуже вузьким, не відповідає реаліям життєспроможності українського населення, фінансовий критерій набуття права на користування безоплатною правовою допомогою встановлено на знуцально низькому рівні – прожитковий мінімум на сім'ю. зрозуміло що при цьому основна маса населення, яка хоч і не підпадає під цей жебрацький критерій, але реально є малозабезпеченою і не може собі дозволити оплатної правової допомоги, буде позбавлена конституцій-

ного права, гарантованого ст. 59 Конституції України. Перелік недоліків даного законопроекту можна було б продовжити. Розуміючи складність ситуації, учасники конгресу звертаються з проханням до Кабінету Міністрів відкликати зазначений законопроект і сприяти розробці нового реалістичного законопроекту в атмосфері широкого обговорення фахових та громадських колах шляхів вирішення відповідної проблеми.

Учасники Конгресу виступили з низкою інших ініціатив, корисних для покращення стану судочинства та правозахисту в Україні. Так, було запропоновано створити інформаційний банк даних, що поповнюватиметься адвокатами стосовно кричущих судових помилок; Багато хто з учасників слушно наполягав на необхідності законодавчого вирішення соціальних проблем адвокатів, покращення пенсійного забезпечення, механізму оплати за лікарняними, сприяння у забезпеченні приміщеннями, придатними для адвокатської діяльності, зменшення податкового пресу, зважаючи на те, що адвокатура є інститутом, без якого судочинство не може відбуватись. Адвокат є процесуально рівною фігурою з прокурором, а в соціальній сфері адвокати позбавлені будь-яких пільг, якими користуються прокурори та судді відповідно до чинного законодавства.

Учасники конгресу сподіваються, що і Прем'єр-міністр України, і Президент України, і очільники Парламенту та його профільних комітетів незалежно від їх статі з розумінням поставляться до проблем, порушених у даному зверненні, і в межах своїх повноважень вживуть необхідних заходів для їх вирішення. Учасники Конгресу вирішили щорічно відзначати День жінок-адвокатів 24 листопада, використовуючи це свято для того, щоб з позицій берегинь добробуту і права в Україні привертати увагу високо посадовців до проблем жіноцтва і правозахисту в Україні.

*Прийнято одностайно
учасницями Конгресу*

Ялта – Лівадія, 2 жовтня 2009 року.

Спілка адвокатів України
<http://www.cay.org.ua>